

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (kibővített kilencedik tanács)

2018. október 25.*

„Megsemmisítés iránti és kártérítési kereset – A Satcen személyi állománya – Szerződéses alkalmazottak – Az uniós bíróságok joghatósága – Közös kül- és biztonságpolitika – EUSZ 24. cikk – EUMSZ 263., EUMSZ 268., EUMSZ 270. és EUMSZ 275. cikk – Az Alapjogi Charta 47. cikke – Egyenlő bánásmód – 2014/401/KKBP és 2009/747/KKBP határozat – A Satcen fellebbezési tanácsa – Jogellenességi kifogás – Segítségnyújtás iránti kérelem – Az igazgatási vizsgálat eszközei – Felfüggesztés – Fegyelmi eljárás – Hivatalvesztés – A megfelelő ügyintézés elve – A pártatlanság követelménye – A meghallgatáshoz való jog – Iratbetekintés – Szerződésen kívüli felelősség – Idő előtti kártérítési kérelmek – Nem vagyoni kár”

A T-286/15. sz. ügyben,

KF (képviselik: A. Kunst ügyvéd és N. Macaulay barrister)

felperesnek

az **Európai Unió Műholdközpontja (Satcen)** (képviselik: L. Defalque és A. Guillerme ügyvédek)

alperes ellen,

támogatja:

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: F. Naert és M. Bauer, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó fél,

egyrészt a Satcen igazgatója által 2013. július 5-én hozott, a felperessel szembeni fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat, a felperes felfüggesztéséről szóló határozat és a felperes segítségnyújtás iránti kérelmének elutasításáról szóló határozat megsemmisítése iránt, valamint a Satcen igazgatója által 2014. február 28-án meghozott, a felperes hivatalvesztését kimondó határozat megsemmisítése iránt, továbbá a Satcen fellebbezési tanácsa által 2015. január 26-án hozott, a fenti határozatokat helyben hagyó határozat megsemmisítése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelme, másrészt pedig az állítólagosan elszenvedett kár megtérítése iránt az EUMSZ 268. cikk alapján benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (kibővített kilencedik tanács),

tagjai: S. Gervasoni elnök, L. Madise, R. da Silva Passos (előadó), K. Kowalik-Bańczyk és C. Mac Eochaidh bírák,

hivatalvezető: S. Spyropoulos tanácsos,

* Az eljárás nyelve: angol

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2017. október 26-i tárgyalásra,
meghozta a következő

Ítéletet

I. A jogvita előzményei

A. Az Európai Unió Műholdközpontjáról

- 1 Az Európai Unió Műholdközpontja (Satcen) eredetileg a Nyugat-Európai Unió (a továbbiakban: NYUE) miniszteri tanácsának a műholdas adatok felhasználási központjának létrehozásáról szóló, 1991. június 27-i határozatában jelent meg, amelyet az említett tanácsnak a NYEU keretében történő üregyütműködésről szóló, 1990. december 10-i határozata alapján fogadtak el. A NYUE miniszteri tanácsának 1991. június 27-i határozata értelmében a NYUE Műholdközpontját a NYUE másodlagos szerve, és nem rendelkezik az utóbbtól elkülönülő jogi személyiséggel.
- 2 A NYUE miniszteri tanácsa 2000. november 13-i marseilles-i (Franciaország) nyilatkozatában említette az Európai Unió Tanácsának 2000. november 10-i, arra vonatkozó elvi megállapodását, hogy európai uniós ügynökség formájában létrehozzanak egy olyan műholdközpontot, amely magában foglalja a NYUE keretében felállított műholdközpont lényeges elemeit.
- 3 A fentiek alapján hozták létre a Satcent a 2001. július 20-i 2001/555/EKBP tanácsi együttes fellépéssel (HL 2001. L 200., 5. o.), és kezdett az 2002. január 1-jén működésbe. Az említett együttes fellépés negyedik preambulumbekzdése kimondja, hogy „az Európai Unió Műholdközpontjának rendelkeznie kell jogi személyiséggel, ugyanakkor szoros kapcsolatot kell fenntartania a Tanáccsal, és megfelelően tiszteletben kell tartania az Európai Unió és intézményeinek általános politikai kötelezettségeit”.
- 4 A NYUE tagállamai 2010. március 30-án közös nyilatkozattal kimondták e szervezet 2011. június 30-tól való feloszlását többek között azzal az indokkal, hogy „[a] Lisszaboni Szerződés hatálybalépése új szakasz kezdetét jelent[ette] az európai biztonság és védelem tekintetében”.
- 5 Ezt követően a Tanács elfogadta az Európai Unió Műholdközpontjáról és az Európai Unió Műholdközpontjának felállításáról szóló 2001/555/KKBP együttes fellépés hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. június 26-i 2014/401/EKBP határozatot (HL 2014. L 188., 73. o.), amely ettől kezdve a Satcentre alkalmazandó jogi keretet alkotja.
- 6 E határozat második preambulumbekzdéséből és 5. cikkéből következik, hogy a Satcen „európai autonóm képességként” működik, és rendelkezik a feladatainak ellátásához és a céljainak eléréséhez szükséges jogi személyiséggel.
- 7 Az említett határozat 2. cikkének (1) és (3) bekezdése szerint a Satcen alapvető feladatai abban állnak, hogy a Tanács vagy a főképviseelő kérésére, releváns üreszközök és kiegészítő adatok – többek között műholdas és légi felvételek – felhasználásával készült termékek és szolgáltatások biztosításával támogatja az Unió döntési mechanizmusát és tevékenységeit a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP), és különösen a közös biztonság- és védelmi politika (KBVP) területén, az Unió válságkezelési misszióit és műveleteit is beleértve.
- 8 A 2014/401 határozat 3. cikkének (1) és (2) bekezdése kifejti, hogy a politikai és biztonsági bizottság (PBB) – a Tanács felelőssége mellett – politikai felügyeletet gyakorol a Satcen tevékenységei felett és politikai iránymutatásokat bocsát ki a Satcen prioritásait illetően, míg az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelője operatív utasításokat ad a számára.

- 9 A Satcen három operatív osztályból áll, azaz egy műveleti osztályból, egy kapacitásfejlesztési osztályból és egy információtechnológiai osztályból. Ezenkívül a Satcen egy igazgatási osztályt és egy pénzügyi részleget is magában foglal.
- 10 A 2014/401 határozat 7. cikkének (3) bekezdése értelmében a Satcen igazgatója e szervezet törvényes képviselője. A 2014/401 határozat 7. cikkének (4) bekezdése és 7. cikke (6) bekezdése második albekezdésének e) pontja alapján az említett igazgató feladata egyfelől a Satcen személyi állománya további tagjainak felvétele, másfelől pedig hatáskörrel rendelkezik az e személyi állományt érintő valamennyi kérdésben.
- 11 A Satcen személyi állománya a 2014/401 határozat 8. cikkének (1) és (3) bekezdése értelmében a Satcen igazgatója által kinevezett szerződéses alkalmazottakból és kirendelt szakértőkből áll. E határozat 8. cikkének (5) bekezdése hatáskört biztosít az igazgatótanácsnak arra, hogy az igazgató javaslata alapján elkészítse a Satcen személyzeti szabályzatát, amelyet a Tanács fogad el. A fentivel azonos rendelkezés alapján fogadta a Tanács a 2001/555 együttes fellépés keretében a Satcen személyzeti szabályzatáról szóló, 2009. szeptember 14-i 2009/747/EKBP határozatot (HL 2009. L 276., 1. o.; a továbbiakban: a Satcen személyzeti szabályzata).
- 12 A Satcen és az alkalmazottai között a Satcen személyzeti szabályzatának körébe tartozó kérdésekben felmerülő jogvitákat illetően a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (5) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:
- „Amennyiben az alkalmazottak az első fórum (belső igazgatási fellebbezés) lehetőségeit kimerítették, az ügy eldöntése érdekében jogukban áll a [Satcen] fellebbezési tanácsához fordulni.
- E testület összetételét, működését és egyedi eljárásait a X. melléklet határozza meg.”
- 13 A Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (6) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:
- „A fellebbezési tanács határozatai mindkét félre nézve kötelezők. A határozatok ellen fellebbezésnek helye nincs. A fellebbezési tanács a következőképpen járhat el:
- a) a kifogásolt határozatokat megsemmisítheti vagy megerősítheti;
 - b) egyébiránt elrendelheti, hogy a [Satcen] térítse meg minden olyan anyagi kárt, amelyet az alkalmazott a megsemmisített határozat hatálybalépésének napjától kezdődően szenvedett el;
 - c) határozhat továbbá úgy, hogy a [Satcen] a fellebbezési tanács által meghatározandó összeghatárok között térítse meg a panaszos igazolt költségeit [...]”.
- 14 A Satcen személyzeti szabályzata X. mellékletének 1. pontja az alábbiak szerint rendelkezik:
- „A fellebbezési tanács hatásköre a személyzeti szabályzat, vagy a személyzeti szabályzat 7. cikkében előírt szerződések megsértéséből eredő vitás kérdések rendezésére terjed ki. E célból a fellebbezési tanács hatáskörrel rendelkezik a jelenlegi vagy korábbi alkalmazottak, azok örökösei és/vagy képviselői által az igazgató valamely határozata ellen benyújtott fellebbezések vonatkozásában.”
- 15 A Satcen személyzeti szabályzata X. melléklete 4. pontjának b) alpontja arról is rendelkezik, hogy a felperesnek a Satcen fellebbezési tanácsa (a továbbiakban: fellebbezési tanács) előtt „a kifogásolt határozatról szóló értesítéstől [...] húsz nap áll rendelkezésére ahhoz, hogy a fellebbezési tanácshoz az ilyen határozat visszavonására vagy módosítására irányuló írásbeli kérelmet nyújtson be; [e] kérelmet a [Satcen] igazgatási és személyzeti osztálya vezetőjének kell címezni, aki ennek kézhezvételét visszaigazolja, és kezdeményezi a fellebbezési tanács összehívására irányuló eljárását”.

- 16 Végül a fellebbviteli tanács összetételét illetően a Satcen személyzeti szabályzata X. melléklete 2. pontjának a), b) és e) alpontjából következik, hogy egy elnökből és két tagból áll, akiket a Satcen igazgatótanácsa nevez ki két évre a Satcen alkalmazottaitól eltérő személyek közül, és hogy a fellebbezési tanács elnökének és tagjainak díjazását a Satcen igazgatótanácsa határozza meg.

B. A jogvita alapját képező tényállás és a megtámadott határozatok

- 17 A felperes KF-et a Satcen szerződéses alkalmazottként vette fel 2009. augusztus 1-jétől hároméves időtartamra az igazgatási osztály vezetője munkakörének ellátása érdekében. A felperest próbaidejének lejártakor, 2010. január 31-én a Satcen igazgatója megerősítette jogviszonyában, aki e tekintetben rámutatott, hogy a felperes „munkája során tapintatos és diplomatikus [volt], noha döntéseit határozottan köz[ölte]”.
- 18 A 2010. évre vonatkozó éves értékelés keretében a felperest illetően a Satcen igazgatóhelyettese 2011. március 28-án értékelő jelentést állított ki, amelynek értelmében az általános teljesítményét elégtelennek ítélte, és a legalacsonyabb osztályzatot adta a számára. Az igazgatóhelyettes többek között megállapította, hogy „a közigazgatási ügyek szerteágazóságára tekintettel feltétlen jelentőséggel bír, hogy [KF] [...] bizalmat adjon a személyi állománynak azon feladatok ellátása tekintetében, amelyekre vonatkozóan teljes körű szakértelemmel rendelkezik”, és hogy „különösen figyelembe kell venni az emberi kapcsolatokat főként egy kiváltképp érzékeny többnemzetiségű környezetben és a személyek közötti szükségtelen feszültségek elkerülése érdekében”. A felperes vitatta e megállapításokat és az értékelés lefolytatásának módját.
- 19 2012. március 27-én a 2011. évre vonatkozó éves értékelés keretében a Satcen igazgatóhelyettese a felperesnek az előző évhez viszonyított pozitív irányú változásáról tett említést, és megállapította, hogy az általa tett erőfeszítéseket figyelembe véve az általános teljesítménye jó. Arra is rámutatott, hogy a továbbiakban is arra irányuló „jelentős erőfeszítéseket kell tennie, hogy a közigazgatási csapatot jobban irányítsa”, és hogy „vezetési stílusa még mindig ismétlődően olyan általános panaszokat vált ki, amelyek bizonyos esetekben állandó munkahelyi nyomásként észlelhetők”. Az értékelő jelentésnek a korrekcióra és emberi kapcsolatokra vonatkozó részét illetően az igazgatóhelyettes leszögezte, hogy a felperesnek valós erőfeszítéseket kell tennie a csapata irányítása tekintetében, amelynek során kerülnie kell az indokolatlan nyomásgyakorlást, és jobban kell bíznia kollégáiban. A felperes szintén tett észrevételeket ezen értékelő jelentésre, jelezve, hogy az osztályán belüli emberi kapcsolatok szintje szerinte nagyon jó, míg a többi osztályvezetővel való kommunikáció gyakran „feszültebb, félreértéseken alapul, néha kétértelmű elektronikus levelekkel eltúlzott, ami gyanakváshoz és vádaskodáshoz vezet, és ily módon elmeresíti a kapcsolatokat”.
- 20 2012. május 24-én a felperes szerződését további négy évre, 2016. július 31-ig meghosszabbították.
- 21 A 2012. évre vonatkozó éves értékelés keretében a Satcen igazgatója 2012. október 17-i belső feljegyzésében megbízta az igazgatóhelyettest azzal, hogy gyűjtsön információkat a személyi állomány körében a korrekció és a Satcenen belüli emberi kapcsolatok vonatkozásában. E belső feljegyzésben a Satcen igazgatója rámutatott, hogy különös figyelmet kell szentelni a vezetői feladatokat ellátó alkalmazottak, különösen az osztályvezetők helyzetének, adott esetben azonosítva a pszichológiai nyomás vagy zaklatás azon lehetséges eseteit, amelyek a beosztottaik között szorongáshoz, önbizalomvesztéshez, motivációvesztéshez vagy akár könnyekhez vezetnek.
- 22 2012. november 14-én a Satcen tizenkét alkalmazottja panaszt intézett az igazgatóhoz és az igazgatóhelyetteshez, amelyben kifogásolták, hogy „több mint három éve nehéz helyzetben vannak a szakmai tevékenységük szokásos végzése során”, és rámutattak, hogy e helyzet „az igazgatási osztály vezetőjének, [KF-nek a] magatartásából ered”.

- 23 A 2013. év elején a Satcen igazgatóhelyettese a fent említett korrekcióról és az emberi kapcsolatokról szóló 2012. október 17-i belső feljegyzés alapján a Satcen különböző osztályokhoz tartozó 40 alkalmazottjához kérdőívet intézett, amelyben feleletválasztós kérdések útján az osztályvezetőjükkel való emberi kapcsolatok értékelésére kérte őket. A Satcen igazgatóhelyettese 2013. március 7-i belső feljegyzésével tájékoztatta a Satcen igazgatóját arról, hogy a fenti kérdőívre adott válaszokra tekintettel „egyértelműen kitűnik, hogy az adminisztratív osztály vezetőjével [KF] kapcsolatban valós, emberi kapcsolatokat érintő probléma áll fenn, figyelembe véve az igazgatási osztály személyi állománya által adott, általában kedvezőtlen válaszokat”.
- 24 A Satcen igazgatója 2013. március 8-i belső feljegyzésével a Satcen személyzeti szabályzatának 27. cikke alapján azt kérte a Satcen igazgatóhelyettesétől, hogy indítson igazgatási vizsgálatot a felperessel szemben.
- 25 Az igazgatási vizsgálat abban állt, hogy 2013. június 12-én feleletválasztós kérdőívet küldtek a Satcen 24 alkalmazottja részére annak meghatározása céljából, hogy észlelték-e a (névvel megnevezett) felperes bizonyos fajta magatartásait, és tapasztaltak-e saját magukon vagy más alkalmazottakon a szóban forgó magatartásokból eredő bizonyos következményeket. A kérdőívek arra is felhívták az alkalmazottakat, hogy írják le a válaszaikat alátámasztó tanúvallomásukat, vagy szolgáltatassanak azokra vonatkozóan bármely bizonyítékot. Az alkalmazottaknak 2013. június 20. előtt kellett választ adniuk, és a 24 megkérdezettből 6 nem válaszolt.
- 26 Időközben a felperes 2013. március 20-i levelében [A.12. melléklet], válaszul a 2012. évre vonatkozó éves értékelésre, amelynek értelmében az általános teljesítményét ismét elégtelennek találták [B.4. melléklet], egyfelől vitatta az említett értékelést, másfelől pedig azt kérte a Satcen igazgatójától, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket az irányában fennálló zaklatási helyzet megszüntetése érdekében.
- 27 A Satcen igazgatóhelyettese 2013. július 2-án fejezte be az általa folytatott vizsgálatot, és arra a következtetésre jutott, hogy a felperesnek felrótt tények bizonyítottak. A vizsgálati jelentés szerint a felperes „olyan szándékos, ismétlődő, tartós vagy rendszeres magatartást tanúsított, [...] amely az érintett személyek lejáratására vagy lealacsonyítására irányult”, „a [KF]-nek tulajdonított e magatartásokat megerősítették, továbbá azok jellegére, gyakoriságára és a személyi állomány egyes tagjaira gyakorolt hatásukra tekintettel azok a lelki zaklatás jellemzőit mutatják”.
- 28 A Satcen igazgatójának 2013. július 3-i elektronikus levelével, amelyhez mellékletként csatolták a vizsgálati jelentést, tájékoztatták a felperest az igazgatási vizsgálat jelentésének következtetéseiről. Ugyanezen elektronikus levélben a Satcen igazgatója egy 2013. július 5-i megbeszélésre hívta be a felperest, az eljárásnak a Satcen személyzeti szabályzata IX. mellékletének 2. cikkében előírtak szerinti folytatása céljából.
- 29 A Satcen igazgatója 2013. július 5-i határozatában rögzítette, hogy a Satcen igazgatóhelyettese az általa folytatott vizsgálatot követően arra a következtetésre jutott, hogy a felperesnek felrótt magatartásokat megerősítették, és azok jellegükre, gyakoriságukra és a Satcen személyi állományának egyes tagjaira gyakorolt hatásukra tekintettel lelki zaklatást valósítanak meg. Ezen indokok alapján és a felperes ugyanezen a napon történő meghallgatását követően egyrészt úgy határozott, hogy a fegyelmi tanács előtt fegyelmi eljárást indít a felperessel szemben (a továbbiakban: a fegyelmi eljárás megindításáról szóló határozat), másrészt pedig úgy, hogy a felperest felfüggeszti azzal, hogy a díjazását továbbra is megkapja (a továbbiakban: felfüggesztést elrendelő határozat).
- 30 2013. augusztus 23-án a Satcen igazgatója határozott a fegyelmi tanács összetételéről, és arról tájékoztatta a felperest.

- 31 A felperes 2013. augusztus 28-án panaszt nyújtott be a Satcen igazgatójához a fegyelmi eljárás megindításáról szóló és a felfüggesztést elrendelő, 2013. július 5-i határozattal, a fegyelmi tanács összetételéről szóló, 2013. augusztus 23-i határozattal, valamint azon határozattal szemben, amellyel a Satcen igazgatója hallgatólágon elutasította az állítólagos lelki zaklatás miatt előterjesztett, segítségnyújtás iránti kérelmét.
- 32 2013. szeptember 11-én a fegyelmi tanács összetétele véglegessé vált annak megállapítását követően, hogy a felperes az eredetileg kinevezett egyéni tagok egyikét sem kifogásolta.
- 33 2013. október 4-i levelével a Satcen igazgatója elutasította a felperes által 2013. augusztus 28-án benyújtott panaszt. Megállapította, hogy a fegyelmi eljárás megindításáról szóló és a felfüggesztést elrendelő határozatokat az igazgatási vizsgálat jelentésében szereplő információk indokolták. Az állítólagos lelki zaklatás miatt előterjesztett, segítségnyújtás iránti kérelmet illetően a Satcen igazgatója úgy vélte, hogy az említett kérelemre válaszul végzett előzetes vizsgálatot követően semmilyen, a Satcen alkalmazottainak betudható magatartás nem minősíthető lelki zaklatásnak.
- 34 2013. október 25-én a Satcen igazgatója benyújtott a fegyelmi tanácsnak egy jelentést, amelyet a Satcen személyzeti szabályzata IX. mellékletének 10. cikkével összhangban a felperesnek is átadott.
- 35 A felperes 2013. november 1-jén benyújtott egy levelet a fegyelmi tanács elnökének, amelyben legalább 45 napos határidőt kért a védekezésének előkészítésére. Kérte továbbá az igazgatási vizsgálat során felhasznált valamennyi dokumentum másolatát, a 2012. november 14-én ellene benyújtott panaszt aláíró 12 alkalmazottnak és az igazgatási vizsgálat keretében a feleletválasztós kérdőívet kitöltő 18 alkalmazottnak alkalmazottnak a fegyelmi tanács elé történő idézését, végül pedig az említett kérdőív kitöltését megtagadó 6 alkalmazott személyazonosságának közlését.
- 36 A Satcen igazgatási vezetője 2013. november 21-én megtagadta, hogy a felperes hozzáférjen elektronikus leveleihez és a számítógépén tárolt más dokumentumokhoz, valamint a munkahelyi mobiltelefonjához.
- 37 A fegyelmi tanács elnöke 2013. november 28-i levelével tájékoztatta a felperest a fegyelmi tanács előtt 2014. január 13-án vagy 14-én tartandó meghallgatásról. Ugyanezen levélben azt kérte tőle, hogy legalább egy héttel a meghallgatás előtt küldje meg írásbeli észrevételeit a fegyelmi tanács részére. A felperes 2013. december 21-én közölte írásbeli észrevételeit.
- 38 A felperes 2013. december 2-án fellebbezést nyújtott be a fellebbviteli tanács előtt egyrészt a Satcen igazgatója által 2013. október 4-én meghozott, a felperesnek a felfüggesztési határozattal, a fegyelmi eljárás megindításáról szóló határozattal és a segítségnyújtás iránti kérelem elutasításáról szóló határozattal szembeni panaszát elutasító határozattal szemben, másrészt pedig a fenti 36. pontban említett 2013. november 21-i határozattal szemben.
- 39 2013. december 9-i levelével a felperes kérte a fegyelmi tanács elnökétől a meghallgatás elhalasztását. Megjelölte azon tizenhárom tanú nevét is, akinek az idézését kérte.
- 40 2013. december 16-i levelében a fegyelmi tanács elnöke 2014. január 13-át vagy 14-ét tartotta fenn a meghallgatás időpontjaként, és tájékoztatta a felperest arról, hogy az általa kért tanúk közül kettőt fog meghallgatni.
- 41 A felperes 2013. december 17-i elektronikus levelével azt kérte a fegyelmi tanács elnökétől, hogy mondjon le a fegyelmi tanácsban betöltött tagságáról, mivel részt vett a vele kapcsolatos eljárásban. A felperes újból előterjesztette a tanúk meghallgatása iránti kérelmét, és hangsúlyozta, hogy semmilyen magyarázatot nem kapott az e kérelmének elutasítása során követett szempontok vonatkozásában.

- 42 Ugyanezen a napon a felperes panaszt intézett a Satcen igazgatójához a fegyelmi tanács 2013. december 16-i, a fenti 40. pontban említett határozatával szemben.
- 43 A 2014. január 13-án megtartott meghallgatást követően a fegyelmi tanács 2014. február 4-én indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, amelynek értelmében egyrésztől egyhangúlag megállapította, hogy a felperes nem tartotta tiszteletben szakmai kötelezettségeit, másrésztől pedig azt javasolta, hogy legalább kettővel alacsonyabb fizetési fokozatba sorolják annak érdekében, hogy a továbbiakban ne töltsön be vezetői felelősséggel járó munkakört.
- 44 A felperes 2014. február 25-i meghallgatását követően a Satcen igazgatója 2014. február 28-án fegyelmi okokból kimondta a hivatalvesztését (a továbbiakban: hivatalvesztést kimondó határozat), amely határozat az említett időponttól számított egy hónap elteltével lépett hatályba. E határozatban a Satcen igazgatója az alábbiakat állapította meg:

„Tekintettel a kötelezettségszegésének súlyára, ahogyan az az igazgatónak a fegyelmi tanács részére készített jelentéséből kitűnik, amit a fegyelmi tanács indokolással ellátott véleménye is megerősített, valamint annak lehetetlenségére, hogy a véleményben javasolt szintre és munkakörbe kerüljön átsorolásra, és mivel megtagadta annak elismerését, hogy a magatartása nem volt megfelelő, a [Satcen személyzeti szabályzata] IX. mellékletének 7. cikkével összhangban az alábbi szankciót alkalmazom az Ön vonatkozásában:

- hivatalvesztés, amely magában foglalja a Satcennel fennálló munkaszerződés megszüntetését.

[Az Ön] szerződése a [Satcen személyzeti szabályzata] 7. cikke (3) bekezdése a) pontjának vii. alpontja alapján szűnik meg a jelen határozat közlésétől számított egy hónapon belül.”

- 45 A hivatalvesztést kimondó határozat ellen a felperes 2014. április 17-én panaszt terjesztett elő, amelyet a Satcen igazgatójának 2014. június 4-i határozata elutasított. 2014. június 12-én a felperes a fellebbezési tanács előtt vitatta a hivatalvesztést kimondó határozatot.
- 46 A fellebbezési tanács 2015. január 26-i határozatával (a továbbiakban: a fellebbezési tanács határozata), amelyet a felperessel 2015. március 23-án közöltek, elutasította a felperesnek a fegyelmi eljárás megindításáról szóló határozat és a felfüggesztést elrendelő határozat megsemmisítése iránt előterjesztett kérelmeit. Egyébiránt a felperes által a hivatalvesztést kimondó határozat ellen felhozott valamennyi jogalap elutasítását követően a fellebbezési tanács részben megsemmisítette az említett határozatot, kizárólag a tekintetben, hogy a hatálybalépésének időpontjaként 2014. március 31-ét, nem pedig április 4-ét határozta meg.

II. Az eljárás és a felek kérelmei

- 47 A Törvényszék Hivatalához 2015. május 28-án benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.
- 48 2015. június 4-én benyújtott külön beadványában a felperes névtelenséget kért, és ezt a Törvényszék 2015. július 29-i határozatával engedélyezte.
- 49 A Törvényszék az eljárási szabályzat 69. cikke d) pontjának alkalmazásával hozott 2016. január 13-i határozatával, azt követően, hogy lehetővé tette a felek számára, hogy előterjesszék észrevételeiket, felfüggesztette a jelen eljárást a C-455/14. P. sz., H kontra Tanács és Bizottság ügyet lezáró határozat meghozataláig. A 2016. július 19-i H kontra Tanács és Bizottság ítélet (C-455/14 P, EU:C:2016:569) meghozatalát követően az eljárás folytatódott.

- 50 A Törvényszék Hivatalához 2016. április 21-én érkezett beadványával a Tanács kérte, hogy a Satcen kérelmeinek támogatása végett a jelen eljárásba beavatkozhasson.
- 51 Az eredetileg kijelölt előadó bíró távozása miatt a jelen ügyben a kilencedik tanácsba beosztott új előadó bírót jelöltek ki, és ezért az ügyet e tanácsnak osztották ki.
- 52 2016. október 27-i végzésével a Törvényszék kilencedik tanácsának elnöke a Tanács számára engedélyezte a beavatkozást.
- 53 2017. július 17-én a Törvényszék az ügyet a kibővített kilencedik tanács elé utalta.
- 54 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:
- semmisítse meg a segítségnyújtási kérelmét elutasító határozatot, a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozatot, a felfüggesztést elrendelő határozatot, a hivatalvesztést kimondó határozatot és a fellebbezési tanács határozatát (a továbbiakban együttesen: megtámadott határozatok);
 - adott esetben semmisítse meg egyrészt a Satcen igazgatója által 2013. október 4-én meghozott, a felperesnek a felfüggesztési határozattal, a fegyelmi eljárás megindításáról szóló határozattal és a segítségnyújtás iránti kérelem elutasításáról szóló határozattal szembeni panaszát elutasító határozatot, másrészt pedig a Satcen igazgatója által 2014. június 4-én meghozott, a hivatalvesztést kimondó határozattal szembeni panaszát elutasító határozatot;
 - kötelezze a Satcent arra, hogy vagyoni kár címén fizesse meg részére az elmaradt munkabérének megfelelő összeget, és az elszennvedett nem vagyoni kár címén fizessen a részére 500 000 euró összeget;
 - a Satcent kötelezze a 8%-os kamattal növelt eljárási költségek viselésére.
- 55 A Satcen azt kéri, hogy a Törvényszék:
- utasítsa el a felperes által előterjesztett megsemmisítés és kártérítés iránti keresetet „tekintettel arra, hogy annak elbírálására az EU Törvényszéke nem rendelkezik hatáskörrel”;
 - másodlagosan a keresetet mint részben elfogadhatatlant és részben megalapozatlant utasítsa el;
 - a felperest kötelezze a költségek viselésére.
- 56 A Tanács a tárgyaláson lényegében a Satcen első kereseti kérelmét támogatta.

III. A jogkérdésről

- 57 A jelen kereset egy megsemmisítés iránti kérelemből és egy kártérítési kérelemből áll.
- 58 Anélkül, hogy alakilag a Törvényszék eljárási szabályzata 130. cikkének (1) bekezdése értelmében vett kifogást terjesztett volna elő, a Satcen egyrészt a Törvényszék hatáskörének hiányára, másrészt lényegében a kereset elfogadhatatlanságára hivatkozik.

A. A Törvényszék hatásköréről

- 59 Keresetlevelében a felperes azt állítja, hogy a Törvényszék hatáskörrel rendelkezik a keresetének elbírálására, hangsúlyozva, hogy bár a Satcent kétségtelenül a Tanács egyik együttes fellépése hozta létre, az e szervezettel kapcsolatos jogvita nem tartozik az KKBP-re vonatkozó rendelkezéseknek az uniós bíróságok hatásköre alól történő, az EUSZ 24. cikk (1) bekezdésében és az EUMSZ 275. cikkben szereplő kizárás körébe.
- 60 Ebben az értelemben a felperes először is rámutat, hogy a megtámadott határozatok tisztán igazgatási vagy fegyelmi jellegűek, és személyzeti igazgatásra vonatkoznak. Következésképpen az ilyen határozatok határozottan különböznek a KKBP keretében meghozott politikai vagy stratégiai intézkedésektől, és kizárólag az utóbbiakat érinti az uniós bíróságok hatásköre alóli kizárás.
- 61 Ezt követően a felperes arra hivatkozik, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az Uniónak a KKBP keretében eljáró intézményei, szervei és szervezetei kötelesek tiszteletben tartani azon alkotmányos elveket és alapvető jogokat, amelyek tiszteletben tartásának biztosítása az Európai Unió Bíróságának feladata. Mivel a jelen eljárás a felperes alapvető jogaival kapcsolatos, az uniós bíróságok hatáskörrel rendelkeznek.
- 62 E tekintetben az Európai Unió Bíróságát az EUMSZ 275. cikk második bekezdése alapján megillető, korlátozó intézkedéseket előíró határozatok jogszerűségének felülvizsgálatára vonatkozó hatáskört úgy kell értelmezni, hogy az minden olyan határozatot érint, amelyben valamely természetes személy alapvető jogainak sérelmét állítják, és hogy ezért az a felperes helyzetére alkalmazandó.
- 63 Végül a felperes hangsúlyozza, hogy nemzeti bíróság előtt semmilyen jogorvoslat nem áll rendelkezésére, és hogy mivel a Szerződések a jogorvoslatok és eljárások teljes rendszerét hozták létre, nem fogadható el, hogy az olyan határozatok, mint amelyekről a jelen ügyben szó van, ne tartozzanak bírósági felülvizsgálat alá.
- 64 E tekintetben a felperes lényegében arra hivatkozik, hogy annak lehetősége, hogy a Satcen személyzeti szabályzata alapján kérelmeinek vizsgálata érdekében a hatáskörrel rendelkező fellebbezési tanácshoz forduljon, nem tekinthető az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény és az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) releváns rendelkezéseinek értelmében vett bírósági jogorvoslatnak.
- 65 A Satcen azt állítja, hogy az Európai Unió Bíróságának uniós intézményként tiszteletben kell tartania a hatáskör-átruházás elvét. Ily módon, mivel a Szerződések egyik rendelkezése sem ruház hatáskört a Törvényszékre a Satcen és annak alkalmazottai közötti jogviták eldöntésére vonatkozóan, a Törvényszéknek meg kell állapítania hatáskörének hiányát, amelynek hiányában megsérti a hatáskör-átruházás elvét, és a Szerződésekben meghatározottakon túl kiterjeszti a hatáskörét.
- 66 Érvelésének alátámasztására a Satcen hangsúlyozza, hogy az EUMSZ 263. cikk ötödik bekezdésével összhangban az uniós intézmények valamely szerv vagy hivatal létrehozása során az említett szerv vagy hivatal által elfogadott jogi aktusok jogszerűségének felülvizsgálatára vonatkozóan az uniós bíróságtól eltérő bíróság részére is biztosíthatnak hatáskört.
- 67 Következésképpen az elsődleges jog e rendelkezése lehetővé teszi a Tanács számára, hogy a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (6) bekezdésében rendelkezzen a fellebbezési tanács azon hatásköréről, hogy a elbírálja a Satcen és a személyi állományának tagjai közötti jogvitákat.
- 68 E tekintetben a fellebbezési tanács különös bíróságnak minősül, amelynek az EUMSZ 263. cikk ötödik bekezdésében megadott kizárólagos hatásköre akadályát képezi annak, hogy az uniós bíróságok a jelen jogvitát eldöntsék.

- 69 Az Európai Unió Bírósága hatáskörének a tekintetben történő kizárását, hogy eldöntse a Satcen és a személyi állományának tagjai közötti jogvitákat, megerősíti a 2001. október 15-én a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott, az Európai Unió Biztonságpolitikai Kutatóintézete, és a Satcen, valamint annak szervei és személyzete részére biztosított kiváltságokról és mentességekről szóló határozat, amelynek 6. cikke úgy rendelkezik, hogy a Satcen személyi állományának tagjai bírósági eljárások alóli mentességet élveznek a feladataik ellátása keretében elfogadott jogi aktusok tekintetében.
- 70 E határozat a tagállamok azon kifejezett szándékát juttatja kifejezésre, hogy kivonják mind a nemzeti bíróságok, mind pedig az uniós bíróságok hatásköre alól a Satcen alkalmazottai feladatainak ellátásával kapcsolatos jogvitákat. A Satcen hangsúlyozza, hogy az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló 7. jegyzőkönyvvel (HL 2010. C 83., 266. o.) ellentétben, amely az uniós tisztviselők és alkalmazottak bírósági eljárás alóli mentességéről rendelkezik, miközben a Bíróság hatáskörébe utalja az utóbbiak és az uniós intézmények közötti jogvitákat, a fenti 69. pontban említett határozat nem rendelkezik az Európai Unió Bíróságának hasonló hatásköréről a Satcen vonatkozásában.
- 71 A Satcen a 2015. november 12-i *Elitaliana kontra Eulex Kosovo* ítéletre (C-439/13 P, EU:C:2015:753) támaszkodva hozzáteszi, hogy a KKBP területén elfogadott, de igazgatási kiadásokhoz kapcsolódó határozatok kizárólag akkor tartoznak az Európai Unió Bíróságának hatáskörébe, ha az uniós költségvetésbe betudható határozatokról van szó. Ily módon, mivel a jelen esetben a megtámadott határozatok nem az uniós költségvetéshez, hanem Dániát kivéve a tagállamok hozzájárulásaihoz kapcsolódnak, a Törvényszék hatáskörét ki kell zárni.
- 72 A Satcen a viszonválaszában ezenkívül rámutat, hogy az uniós bíróságok főszabály szerint nem rendelkeznek hatáskörrel az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok által a KKBP területén elfogadott jogi aktusok bírósági felülvizsgálatára. A helyzet csak akkor eltérő, ha a KKBP területén tevékenykedő szervezet vagy hivatal létrehozó határozat, vagy annak személyzeti szabályzata kifejezetten előírja az Európai Unió Bíróságának az említett szerv vagy hivatal és az alkalmazottai közötti jogvitákra vonatkozó hatáskörét.
- 73 Márpedig a Satcen összefüggésében sem az azt létrehozó határozat, sem annak személyzeti szabályzata nem biztosít hatáskört az Európai Unió Bírósága számára az alkalmazottaival szemben elfogadott jogi aktusok bírósági felülvizsgálatára.
- 74 A válaszban a felperes úgy véli, hogy a Satcen érvelését megkérdőjelezi a 2016. július 19-i *H kontra Tanács és Bizottság* ítélet (C-455/14 P, EU:C:2016:569).
- 75 A felperes szerint ebben az ítéletben a Bíróság kimondta, hogy a Törvényszék hatáskörének az EUSZ 24. cikkén és az EUMSZ 275. cikkén alapuló hiánya nem terjedhet ki a munkajogi jogviták területén hozott határozatokra. Következésképpen a személyzeti igazgatást érintő jogi aktusok, még ha azokat a KKBP összefüggésében fogadták is el, az uniós bíróságok hatáskörébe tartoznak.
- 76 A felperes a 2016. július 19-i *H kontra Tanács és Bizottság* ítélet (C-455/14 P, EU:C:2016:569) 55. pontjára támaszkodva hozzáteszi, hogy az uniós bíróságok hatáskörének a jelen esetben fennálló hiánya az egyenlő bánásmód elvének megsértésével a Satcen alkalmazottai, illetve a KKBP körébe tartozó más hivatalok, így az Európai Védelmi Ügynökség és az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) alkalmazottai közötti eltérő bánásmódhoz vezet. Arra hivatkozik tehát, hogy az e szervezetekkel jogviszonyban álló alkalmazottak a Bírósághoz fordulhatnak.
- 77 A Satcen ezzel ellentétben azt állítja, hogy a 2016. július 19-i *H kontra Tanács és Bizottság* ítéletből (C-455/14 P, EU:C:2016:569) következik, hogy az uniós bíróságoknak a fenti 72. pontban említett kifejezett hatásköre hiányában az Európai Unió Bírósága a KKBP területén kizárólag a tagállamok által kiküldött alkalmazottak igazgatásával kapcsolatos jogi aktusok jogszerűségének felülvizsgálatára rendelkezik hatáskörrel, annak elkerülése érdekében, hogy ne sérüljön az egyenlő bánásmód elve az

uniós intézmények által kiküldött szakértőkkel szemben, akik tekintetében az Európai Unió Bírósága rendelkezik hatáskörrel az Európai Unió tisztviselői személyzeti szabályzata (a továbbiakban: személyzeti szabályzat) alapján.

- 78 Következésképpen a 2016. július 19-i H kontra Tanács és Bizottság ítéletben (C-455/14 P, EU:C:2016:569) foglalt megoldás nem ültethető át a felperes helyzetére, aki a Satcen szerződéses alkalmazottja, nem pedig valamely tagállam vagy uniós intézmény kiküldött nemzeti szakértője.
- 79 A Satcen hozzáteszi, hogy mindenestre az Európai Unió Bírósága a Satcenhez kirendelt nemzeti szakértő esetében sem rendelkezett volna hatáskörrel, mivel az igazgatótanácsa által a kirendelt nemzeti szakértőről 2007. július 18-án hozott határozat e hatáskörrel nem rendelkezett.
- 80 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az EUSZ 24. cikk (1) bekezdése második albekezdése utolsó mondatának, valamint az EUMSZ 275. cikk első bekezdésének értelmében az uniós bíróságok főszabály szerint nem rendelkezik hatáskörrel a KKBP-re vonatkozó rendelkezéseket és az ezek alapján elfogadott aktusokat illetően (lásd: 2016. július 19-i H kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 81 E vonatkozásban a KKBP-t az EUSZ 24. cikk (1) bekezdésének első albekezdése úgy határozza meg, mint amely a külpolitika minden területére és az Unió biztonságát érintő valamennyi kérdésre kiterjed, ideértve egy közös védelempolitika fokozatos kialakítását, amely közös védelemhez vezethet.
- 82 A jelen esetben a megtámadott határozatokat a Satcen igazgatója és fegyelmi tanácsa fogadta el, mely utóbbi hivatalt a többek között az Európai Unióról szóló Szerződés KKBP-re vonatkozó 2. fejezetének V. címe alá tartozó, az Unió művelési fellépéseiről szóló EUSZ 28. cikk alapján elfogadott 2014/401 határozat szabályozza. E tekintetben, ahogyan az az említett határozat második preambulumbekkezdéséből és 2. cikkéből kitűnik, a Satcen feladata lényegében abban áll, hogy a tagállamok és az uniós intézmények részére az űr- és légimegfigyelési eszközök felhasználásából származó termékek és szolgáltatások biztosításával támogassa az Unió döntési mechanizmusát és tevékenységeit a KKBP területén.
- 83 Mindenesetre az a körülmény, hogy a megtámadott határozatok olyan hivatal működésének körébe tartoznak, amely a KKBP területén végzi tevékenységét, önmagában nem jár azzal, hogy az uniós bíróságok nem rendelkeznek hatáskörrel a jelen jogvita eldöntésére (lásd ebben az értelemben: 2016. július 19-i H kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 84 Az EUSZ 24. cikk (1) bekezdése második albekezdésének utolsó mondata, valamint az EUMSZ 275. cikk első bekezdése ugyanis az Európai Unió Bíróságának az EUSZ 19. cikk értelmében biztosított általános hatáskörre vonatkozó szabálytól való eltérést vezet be a célból, hogy biztosítani lehessen a Szerződések alkalmazása és értelmezése során a jog tiszteletben tartását, következésképpen e rendelkezéseket megszorítóan kell értelmezni (lásd: 2016. július 19-i H kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 85 Hasonlóképpen, noha a Charta 47. cikke nem hozhat létre hatáskört az Európai Unió Bírósága részére, amennyiben a Szerződések azt kizárják, a hatékony bírói jogvédelem elve magában foglalja, hogy a KKBP-t illetően az uniós bíróságok hatáskörének kizárását megszorítóan értelmezzék (2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 74. pont).
- 86 Egyébiránt, amint az az EU-Szerződés közös rendelkezéseiben foglalt EUSZ 2. cikkből és az Unió külső tevékenységére vonatkozó EUSZ 21. cikkből – amelyre a KKBP-re vonatkozó EUSZ 23. cikk visszautal – következik, az Unió többek között az egyenlőség és a jogállamiság értékein alapul.

Márpedig az uniós jogi rendelkezések tiszteletben tartásának biztosítására irányuló bírói felülvizsgálat fennállása már önmagában a jogállamiság létének velejárója (lásd: 2016. július 19-i H kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 87 A jelen ügyben a felperest a munkaszerződése értelmében a Satcen igazgatási osztályvezetője feladatainak ellátása céljából vették fel.
- 88 A felperes a jelen keresettel először is a felfüggesztést elrendelő határozat, a fegyelmi eljárás megindításáról szóló határozat és a hivatalvesztést kimondó határozat megsemmisítését kívánja elérni, amelyekkel a Satcen igazgatója felfüggesztette, fegyelmi eljárást indított vele szemben, és fegyelmi okból megszüntette a szerződését. Ezt követően a felperes a fellebbezési tanács azon határozatának megsemmisítését kéri, amely lényegében helybenhagyta a fent említett három határozatot. Ezenkívül a felperes azt kéri a Törvényszéktől, hogy helyezze hatályon kívül azt a határozatot, amellyel a Satcen igazgatója hallgatólagosan elutasította az őt érintő állítólagos lelki zaklatás miatt előterjesztett, segítségnyújtás iránti kérelmét. Végül a felperes azon vagyoni és nem vagyoni kár megtérítését kéri, amelyet a megtámadott határozatok elfogadása következtében szenvedett el.
- 89 A felfüggesztést elrendelő határozat és a fegyelmi eljárás megindításáról szóló határozat egy igazgatási vizsgálat folytán született, amely a Satcen tizenkét alkalmazottjának azon panaszát követte, amelyben kifogásolták az igazgatási osztályon és a pénzügyi részlegen belüli káros légkört, amelyért a panaszosok szerint a felperes a felelős, továbbá az a körülmény, hogy az utóbbi napi szinten összeütközésbe került munkatársaival, őket olyan mértékig folytonosan bírálva, hogy közülük egyesek a részéről lelki zaklatás áldozataivá váltak. A vizsgálat, majd a fegyelmi tanács előtti eljárás keretében a Satcen igazgatási osztályához és pénzügyi részlegéhez tartozó több alkalmazott adott olyan válaszokat egy kérdőívre és tett olyan nyilatkozatokat, amelyek megerősítették a fenti bírálatokat. Ehhez hasonlóan a felperes felettesei a 2010–2012. évekre vonatkozó értékelő jelentéseiben megkérdőjelezték vezetői képességeit és a munkahelyi emberi kapcsolatok általa történő kezelését, amelyek gyakran konfliktusok forrásai voltak.
- 90 A felperes hivatalvesztését kimondó határozatot azzal a felperesnek felrótt magatartással indokolták, hogy ahogyan a fegyelmi tanács véleményéből, amelyre e határozat utal, kitűnik, hogy lényegében ismételtelen nem megfelelő magatartásokat tanúsított, többek között kiabált, lekicsinylő és sértő, valamint megfélemlítő megjegyzéseket tett a Satcen igazgatási osztályának és pénzügyi részlegének más alkalmazottai irányában.
- 91 Ebből következik, hogy a fent említett, felfüggesztést elrendelő, fegyelmi eljárás megindításáról szóló és hivatalvesztést kimondó határozatok tisztán a személyi állomány igazgatásának körébe tartozó jogi aktusoknak minősülnek, amelyek indokaikra és céljaikra, valamint elfogadásuk körülményeire tekintettel nem irányultak arra, hogy az EUSZ 24. cikkének (2) bekezdése értelmében hozzájáruljanak a KKBP megvalósításához, meghatározásához vagy végrehajtásához, sem különösebben arra, hogy a Satcennek a KKBP körébe tartozó, a fenti 7. és 82. pontban felidézett feladatait ellássák. Ugyanez a következtetés alkalmazandó a fellebbezési tanács határozatára, amely olyan jogilag kötelező erejű határozatot fogadott el, amely lényegében helybenhagyta a fent említett három határozatot azon jogkörökkel összhangban, amelyeket a részére a Satcen személyzeti szabályzata biztosít (lásd a fenti 13. és 14. pontot).
- 92 Ugyanez érvényes a segítségnyújtás iránti kérelmet hallgatólagosan elutasító határozatra is. E segítségnyújtás iránti kérelem ugyanis a felperessel szemben folytatott fegyelmi eljárás összefüggésébe illeszkedett, mivel abban lényegében arra hivatkozott, hogy a magatartása kapcsán felhozott vádak az őt érintő lelki zaklatás helyzetét valósítják meg, amely helyzetre tekintettel kért segítségnyújtást a Satcentől.

- 93 Ezenkívül egyfelől meg kell állapítani, hogy a Satcen személyzeti szabályzata VII. fejezetében és IX. mellékletében a személyzeti szabályzat VI. címében és IX. mellékletében meghatározotthoz hasonló fegyelmi szabályozást tartalmaz mind az igazgatási vizsgálatot, mind a fegyelmi tanács előtti eljárást, mind pedig a szankciótípusokat és a megfelelő szankció meghatározása céljából figyelembe veendő tényezőket illetően. Hasonlóképpen, a Satcen személyzeti szabályzata IX. mellékletének 6. szakasza – a személyzeti szabályzat IX. mellékletének 6. szakaszában szereplővel érzékelhetően azonos megfogalmazással – rendelkezik a súlyos kötelezettségzegéssel vádolt alkalmazott felfüggesztésének lehetőségéről.
- 94 Márpedig a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (1)–(3) bekezdése a Satcen igazgatója előtti olyan igazgatási panaszeljárást szabályoz, amelyről el kell ismerni, hogy hasonló célt követ, mint a személyzeti szabályzat 90. cikke által létrehozott pert megelőző eljárás, azaz azt, hogy lehetővé tegye az érintett felek számára a jogvitájuk peren kívüli rendezését.
- 95 Meg kell tehát állapítani, hogy a jelen jogvita hasonló a KKBP körébe nem tartozó valamely uniós intézmény, szerv vagy hivatal és annak valamely tisztviselője vagy alkalmazottja közötti olyan jogvitákhoz, amelyek az Európai Unió Bíróságának azon hatásköréről rendelkező EUMSZ 270. cikk alapján az uniós bíróságok elé vihetők, hogy az Unió és az alkalmazottai közötti valamennyi jogvitát elbírálja (lásd analógia útján: 2001. március 6-i *Dunnett és társai kontra EBB*, T-192/99, EU:T:2001:72, 54. pont).
- 96 Márpedig nem állapítható meg, hogy az Európai Unió Bíróságának hatáskörétől való, az EUSZ 24. cikk (1) bekezdése második albekezdésének utolsó mondatában és az EUMSZ 275. cikk első bekezdésében szereplő eltérés, amelyet megszorítóan kell értelmezni, addig terjed, hogy kizárja az uniós bíróság arra vonatkozó hatáskörét, hogy felülvizsgálja a jelen ügyben szóban forgókhoz hasonló jogi aktusok jogszerűségét, amelyek valamely uniós szervtől származnak, míg az uniós bíróság hatáskörrel rendelkezik a tartalmuk, az általuk követett cél, az elfogadásukhoz vezető eljárás és az említett elfogadást övező körülmények tekintetében azonos jogi aktusok jogszerűségének felülvizsgálatára, amennyiben az ilyen jogi aktusok olyan uniós intézményt, szervet vagy hivatalt érintenek, amelynek a feladata nem kapcsolódik a KKBP-hez (lásd analógia útján: 2016. július 19-i *H kontra Tanács és Bizottság* ítélet, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 55. pont).
- 97 Minden más értelmezés azzal jár, hogy a KKBP körébe tartozó valamely uniós szervezet alkalmazottját az egyenlő bánásmód elvének megsértésével kizárja az uniós alkalmazottak részére kínált bírói jogvédelem rendszeréből (lásd analógia útján: 2001. október 18-i *X kontra EKB* ítélet, T-333/99, EU:T:2001:25, 38–40. pont).
- 98 A fenti 96. pontban elfogadott értelmezést megerősíti egyrészt a Satcennek a 2014/401 határozat 8. cikkének (3) bekezdésében előírt azon lehetősége, hogy az uniós intézmények által kiküldött tisztviselőket fogadjon, akik – ahogyan azt a Satcen a tárgyaláson elismerte – a kiküldetésük idején az EUMSZ 270. cikk alapján az uniós bíróságokhoz fordulhatnak. Másrészt ezt az értelmezést szintén alátámasztja az uniós bíróságokra ruházott, az Európai Védelmi Ügynökség jogállásának, székhelyének és működési szabályainak meghatározásáról szóló, 2015. október 12-i (KKBP) 2015/1835 tanácsi határozat (HL 2015. L 266., 55. o.) 11. cikke (3) bekezdésének a) pontja és (6) bekezdése értelmében az ezen Ügynökség szerződéses alkalmazottai által benyújtott keresetek elbírálására és az [EKSZ] szervezetének és működésének a megállapításáról szóló, 2010. július 26-i 2010/427/EU tanácsi határozat (HL 2010. L 201., 30. o.) 6. cikke (2) bekezdésének utolsó albekezdése alapján az EKSZ szerződéses alkalmazottai által benyújtott keresetek elbírálására vonatkozó hatáskör (lásd analógia útján: 2016. július 19-i *H kontra Tanács és Bizottság* ítélet, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 56. pont).
- 99 E körülmények között a Törvényszék hatáskörrel rendelkezik a jelen jogvita elbírálására. Ez a hatáskör a megtámadott határozatok jogszerűségének felülvizsgálatát illetően az EUMSZ 263. cikkből, illetve az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapításával kapcsolatos kérelmeket illetően az EUMSZ 340. cikk második bekezdésével összefüggésben értelmezett EUMSZ 268. cikkből következik,

figyelembe véve az EUSZ 19. cikk (1) bekezdését és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkét (lásd analógia útján: 2016. július 19-i H kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 58. pont).

- 100 E megállapítást nem kérdőjelezi meg a Satcen által előterjesztett további érvek.
- 101 Elsőként el kell utasítani a Satcennek a Satcen személyzeti szabályzatának azon rendelkezéseire alapított érvét, amely hatáskört biztosít a fellebbezési tanácsnak arra, hogy további fellebbezési lehetőség nélkül elbírálja a Satcen és az alkalmazottai közötti jogvitákat.
- 102 Kétségtelen, hogy ahogyan a Tanács a tárgyaláson hangsúlyozta, a fellebbezési tanács mint a Satcen és az alkalmazottai közötti vitarendezési szerv működési mechanizmusát a Satcen sajátos jellege magyarázza, mely utóbbi szerv kezdetben a NYEU-hoz, egy nemzetközi kormányközi szervezethez tartozott, majd 2002. január 1-jétől – a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését megelőző formájában – az Unióhoz (lásd a fenti 1–3. pontot). E feltételek között a Satcen személyi állományának helyzete nem volt hasonlítható az Európai Közösség alkalmazottainak helyzetéhez, akik az EK 236. cikk (jelenleg EUMSZ 270. cikk) alapján kizárólagosan voltak jogosultak arra, hogy a Törvényszékhez forduljanak, ami indokolhatta a fellebbezési tanácshoz hasonló olyan szervnek a Satcenen belüli létrehozását, amely hatáskörrel rendelkezik munkaügyi jogviták rendezésére. Mindazonáltal, ilyen mértékben eltérő bánásmód nem tűnik igazoltnak a Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jei hatálybalépését követően, amelyből az következik, hogy az Unió a Közösség helyébe lép, és annak jogutódja (EUSZ 1. cikk), és ezért valamennyi uniós alkalmazott, akár a korábbi Közösséghez, akár a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését megelőző formájában az Unióhoz tartoznak, hasonló helyzetbe kerülhet. A Satcen és alkalmazottai közötti jogviták tehát ettől az időponttól az uniós alkalmazottak és a munkáltatójuk közötti jogvitáknak minősülnek (lásd a 91–99. pontot).
- 103 E tekintetben, a Tanács által a tárgyaláson állítottakkal ellentétben célszerű emlékeztetni arra, hogy a Tanács az Európai Védelmi Ügynökség jogállásának, székhelyének és működési szabályainak meghatározásáról és a 2004/551/KKBP együttes fellépés hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. július 12-i 2011/411/KKBP határozat (HL 2011. L 183., 16. o.) elfogadása során úgy döntött, hogy megszünteti a „fellebbezési tanács” arra vonatkozó – korábban az Európai Védelmi Ügynökség személyzeti szabályzatáról szóló, 2004. szeptember 24-i 2004/676/EK tanácsi határozat (HL 2004. L 310., 9. o.) VII. címében szabályozott – hatáskörét, hogy az Európai Védelmi Ügynökség és annak szerződéses alkalmazottai közötti jogvitákat elbírálja. A 2011/411 határozat ugyanis, amelynek a negyedik preambulumbekkezdése kimondta, hogy e határozat célja „az Európai Unióról szóló szerződésnek a Lisszaboni Szerződés által bevezetett módosításainak figyelembevételére”, 11. cikkének (4) bekezdésében hatáskört biztosított az Európai Unió Bírósága részére ezen jogviták vonatkozásában.
- 104 Másodszor, nem fogadható el a Satcen azon érve, amely szerint az EUMSZ 263. cikk ötödik bekezdése jogszerűvé teszi a Tanács azon lehetőségét, hogy a fellebbezési tanácsnak kizárólagos hatáskört biztosítson – a Törvényszék hatáskörét kizárva – a Satcen és alkalmazottai közötti jogviták elbírálására.
- 105 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUSZ 19. cikk alapján az Európai Unió Bírósága a Szerződések alkalmazása és értelmezése során biztosítja a jog tiszteletben tartását. Ezenkívül, az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdésének első mondata értelmében a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel első fokon az EUMSZ 263., EUMSZ 265., EUMSZ 268., EUMSZ 270. és EUMSZ 272. cikkben említett keresetek elbírálására, kivéve azokat, amelyeket a 257. cikk alapján létrehozott különös hatáskörű törvényszékek hatáskörébe utaltak, illetve amelyek az Európai Unió Bíróságának alapokmánya értelmében a Bíróság hatáskörében maradnak. A jelen ügyben az EUMSZ 263. és EUMSZ 268. cikk alapozza meg a Törvényszéknek a jelen jogvita elbírálására vonatkozó hatáskörét (lásd a fenti 99. pontot).

- 106 Kétségtelen, hogy az EUMSZ 263. cikkének ötödik bekezdése értelmében az Unió szerveit és hivatalait létrehozó jogi aktusok meghatározhatják azokat a külön feltételeket, amelyek alapján egy természetes vagy jogi személy az e szervek és hivatalok által elfogadott, rá nézve joghatás kiváltására irányuló jogi aktusokkal szemben keresettel élhet.
- 107 Mindazonáltal, a Satcen állításával ellentétben a fenti rendelkezés nem értelmezhető úgy, mint amely jogot biztosít a Tanács részére arra, hogy a Satcen személyzeti szabályzatáról szóló határozatában kivonja az uniós bíróságok által végzett bírósági felülvizsgálat alól a Satcen igazgatója által elfogadott, és arra irányuló jogi aktusokat, hogy a belső működése keretében joghatásokat váltsanak ki, azzal, hogy a fellebbezési tanács részére biztosít kizárólagos hatáskört arra, hogy „fellebbezés” lehetősége nélkül döntsön a Satcen és az alkalmazottai közötti jogvitákban, ahogyan az a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (6) bekezdésében szerepel. Ezen értelmezés elfogadása sérti az uniós bíróság azon hatáskörét, hogy „a Szerződések alkalmazása és értelmezése során biztosítja a jog tiszteletben tartását”, ahogyan azt az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének első albekezdése megköveteli. Ahogyan azt a Tanács a tárgyaláson elismerte, az EUMSZ 263. cikk ötödik bekezdése értelmében vett „külön feltételeket” úgy kell értelmezni, hogy azok olyan, valamely uniós szerv vagy hivatal által létrehozott, a bírósági keresetet megelőző tisztán belső feltételekre és részletes szabályokra utalnak, amelyek többek között a saját hatáskörben végzett felülvizsgálati mechanizmusok működését, illetve a békés vitarendezés lefolytatását szabályozzák az uniós bíróságok előtti jogvita elkerülése érdekében (lásd ebben az értelemben: 2013. szeptember 12-i European Dynamics Luxembourg és társai kontra OHIM végzés, T-556/11, EU:T:2013:514, 59. és 60. pont).
- 108 Márpedig a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (6) bekezdéséből kitűnik, hogy a fellebbezési tanács kötelező és kizárólagos jelleggel gyakorolja a Satcen igazgatója által hozott határozatok jogszerűségének felülvizsgálatát, és a Satcen alkalmazottai által előterjesztett kártérítési kérelmeket is elbírálhatja.
- 109 Ebből következik, hogy a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (6) bekezdése összeegyeztethetetlen a Szerződésekkel, és különösen az EUSZ 19. cikkel, valamint az EUMSZ 256. cikkel, amennyiben úgy rendelkezik, hogy a fellebbezési tanács kötelező és kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a Satcen és az alkalmazottai közötti jogviták elbírálására, jöllehet e keresettípusok tekintetében első fokon a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel.
- 110 Ezen összefüggésben irreleváns a Satcen által előadott azon érv, amely szerint a fellebbezési tanács megfelel az Emberi Jogok Európai Bírósága által a független és pártatlan bíróságok vonatkozásában kimondott kritériumoknak. Mivel ugyanis a Törvényszék hatáskörrel rendelkezik az olyan határozatok jogszerűségének felülvizsgálatára, mint a Satcen igazgatójának határozatai, valamint a felperes kártérítési kérelmének elbírálására, nem fogadható el, hogy egy ilyen szerv – még ha független és pártatlan is – az uniós bíróság helyett ilyen feladatokat lásson el.
- 111 Harmadszor el kell utasítani a Satcen azon érvét, amely szerint lényegében a Satcen kiváltságairól és mentességeiről szóló, 2001. október 15-i határozatával az unió tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői fenntartás nélkül ki kívánták zárni a Bíróság hatáskörét.
- 112 E határozat ugyanis kizárólag a Satcen és a személyi állományának tagjai részére a tagállamok által a belső jogrendjükben biztosított kiváltságokat és mentességeket érinti, tehát egyáltalán nem kapcsolódik az uniós bíróságok hatásköréhez. Következésképpen az a tény, hogy az ilyen határozat nem tartja fenn az Európai Unió Bíróságának hatáskörét a Satcen és az alkalmazottai közötti jogvitákra, az Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló 7. jegyzőkönyv 11. cikkének a) pontjával ellentétben, amely az Unió és az alkalmazottai közötti jogvitákat érinti, nem jár azzal, hogy a Törvényszék nem bírálhatja el a Satcen és az alkalmazottai közötti jogvitákat.

- 113 Negyedszer a Satcen által a 2015. november 12-i Elitaliana kontra Eulex Kosovo ítéletre (C-439/13 P, EU:C:2015:753) alapított és a megtámadott határozatoknak az uniós költségvetésbe való be nem tudhatóságával kapcsolatban előterjesztett érvet szintén el kell utasítani. Az utóbbi ügyben ugyanis a Bíróság egy különös esetre vonatkozóan erősítette meg hatáskörét, azaz amikor a KKBP-t érintő összefüggésben hoznak a közbeszerzések területére tartozó intézkedéseket, és az az uniós költségvetést terhelő kiadásokkal jár. Márpedig az a körülmény, hogy a jelen ügy a fenti helyzettől eltérő, nem teszi lehetővé a Törvényszék jelen ügyben fennálló hatáskörének kizárását, mivel e hatáskör a fenti 88–99. pontban kifejtett megfontolásokból következik.
- 114 A Törvényszék tehát hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a felperes által előterjesztett valamennyi kereseti kérelemről határozzon.

B. Az elfogadhatóságról

- 115 Előjáróban meg kell jegyezni, hogy a felperes azon kereseti kérelmeit, amelyekkel azon határozatok megsemmisítését kéri, amelyekkel a Satcen igazgatója elutasította a segítségnyújtás iránti kérelmét elutasító határozat, a fegyelmi eljárás megindításáról szóló határozat, a felfüggesztést elrendelő határozat és a hivatalvesztést kimondó határozat elleni panaszát, úgy kell tekinteni, mint amelyekkel ez utóbbi négy határozatot támadta meg. A személyzeti szabályzat 90. cikkében szabályozott, a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (1)–(3) bekezdése (lásd a fenti 94. pontot) által kitűzött céllal azonos célt szolgáló, pert megelőző eljáráshoz kapcsolódó állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a valamely tisztviselő által benyújtott igazgatási panasz és annak a hatáskörrel rendelkező hatóság általi elutasítása egy összetett eljárás szerves részét képezi, és ezért a kereset, még akkor is, ha formálisan az alkalmazott igazgatási panaszának elutasítása ellen irányul, a panasz tárgyát képező sérelmet okozó aktusnak a Törvényszék előtti megtámadását jelenti (lásd analógia útján: 2000. szeptember 20-i De Palma és társai kontra Bizottság ítélet, T-203/99, EU:T:2000:213, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 116 Ezt követően, a Satcen ellenkérelmében két – egyenként a felperes és a Satcen közötti munkaviszonyra, valamint a jogvita szerződéses jellegére alapított – elfogadhatatlansági kifogás alapján lényegében a megsemmisítési és kártérítési kérelmek összességének elfogadhatatlanságára hivatkozik.
- 117 Végül másodlagos jelleggel a Satcen elsősorban a segítségnyújtás iránti kérelmet elutasító határozattal szembeni kérelmek, másodsorban a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozattal szembeni kérelmek, harmadsorban pedig a fegyelmi tanács előtti eljárással szemben előadott érvek elfogadhatatlanságára hivatkozik.

1. A felperes és a Satcen közötti munkaviszonyra alapított elfogadhatatlansági kifogásról

- 118 A Satcen arra hivatkozik, hogy a felperes és a Satcen közötti alkalmazási jogviszonnyal ellentétes egyrészt az, hogy az EUMSZ 263. cikk értelmében vett harmadik személynek minősítsék, másrészt pedig az, hogy az Unió szerződésen kívüli felelősséggel rendelkezik.
- 119 A Satcen szerint meg kell különböztetni egymástól az EUMSZ 263., EUMSZ 268. és EUMSZ 340. cikk alapján bármely természetes vagy jogi személy számára nyitva álló jogorvoslati lehetőségeket, illetve a Törvényszéknek az Unió és az alkalmazottai közötti jogvitákra vonatkozó, az EUMSZ 270. cikkben és a személyzeti szabályzat 91. cikkében előírt hatáskörét. E megkülönböztetést az Unió és az alkalmazottai között fennálló alkalmazási jogviszony igazolja, és ily módon az analógia útján a felperes helyzetére is alkalmazandó. Az utóbbi tehát nem fordulhat a Bírósághoz az EUMSZ 263., EUMSZ 268. és EUMSZ 340. cikk alapján, még akkor sem, ha az EUMSZ 270. cikkben szereplő jogorvoslati lehetőség sem áll a rendelkezésére, mivel a személyzeti szabályzat a Satcen alkalmazottaira nem alkalmazandó.

- 120 Előjáróban meg kell azonban jegyezni, hogy a Satcen érvelése téves előfeltevésen alapul, mivel ahogyan a fenti 99. pontban szerepel, a Törvényszék jelen jogvita elbírálására vonatkozó hatásköre az EUMSZ 263. és EUMSZ 268. cikkeken alapul.
- 121 Kétségtelen, ahogyan azt a Satcen hangsúlyozza, hogy az utóbbi és a felperes közötti alkalmazási jogviszony sajátos jelleget kölcsönöz a jelen jogvitának. Főszabály szerint egy ilyen jogviszony azzal jár, hogy a valamely uniós hivatal alkalmazottja és annak munkáltatója közötti jogvita nem az EUMSZ 263., EUMSZ 268. és EUMSZ 340. cikk, hanem az EUMSZ 270. cikk hatálya alá tartozik.
- 122 Mindazonáltal, ahogyan azt a felek hangsúlyozták, az EUMSZ 270. cikk nem alkalmazandó a felperes helyzetére. E rendelkezés értelmében ugyanis az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az Unió és alkalmazottai között felmerülő minden vitás ügyekre vonatkozó kereset ügyében eljárjon a személyzeti szabályzatban megállapított vagy az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételekből (a továbbiakban: az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek) eredő keretek között és feltételek mellett. E vonatkozásban, a személyzeti szabályzat 1. cikkének és 1a. cikke (2) bekezdésének, valamint az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek 3a. cikke (1) bekezdése b) pontjának együttes olvasatából kitűnik, hogy e szabályozások kizárólag akkor alkalmazandók valamely uniós szerv vagy hivatal szerződéses alkalmazottaira, ha az említett szervet vagy hivatalt létrehozó jogi aktus így rendelkezik. Márpedig a Satcen szerződéses alkalmazottait illetően sem a 2014/401 határozat, sem a Satcen személyzeti szabályzata nem rendelkezik a személyzeti szabályzat és az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek alkalmazhatóságáról.
- 123 Ebből következik, hogy a Satcen állításaival ellentétben a felperes megsemmisítés iránti keresete az EUMSZ 263. cikk hatálya alá, az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítására vonatkozó kérelme pedig az EUMSZ 268. cikk hatálya alá tartozik.

2. A jelen jogvita szerződéses jellegére alapított elfogadhatatlansági kifogásról

- 124 A Satcen arra hivatkozik, hogy a jelen kereset elfogadhatatlan, mivel tisztán szerződéses jellegű, tekintettel arra, hogy a megtámadott határozatok a felperes munkaszerződéséből erednek.
- 125 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 263. cikk alapján az uniós bíróságok az intézmények azon aktusainak jogszerűségét vizsgálják meg, amelyek harmadik személyekre nézve joghatással járnak, jelentős mértékben megváltoztatva jogi helyzetüket, és hogy e hatáskör csak az EUMSZ 288. cikk által említett azon jogi aktusokat érinti, amelyeket ezen intézmények a Szerződésben meghatározott feltételek mellett, hatósági jogkörükből eredő jogosultságaik gyakorlásával hoznak meg. Ezzel szemben az intézmények által elfogadott azon jogi aktusok, amelyek olyan tisztán szerződéses jogviszony keretébe illeszkednek, amelynek elválaszthatatlan részét képezik, jellegükből adódóan nem tartoznak az EUMSZ 288. cikkben felsorolt azon aktusok közé, amelyek megsemmisítését az EUMSZ 263. cikk alapján lehet kérni (lásd: 2013. április 10-i GRP Security kontra Számvevőszék ítélet, T-87/11, nem tették közzé, EU:T:2013:161, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 126 A 2014/401 határozat 8. cikkének (1) bekezdése szerint a Satcen személyi állománya többek között szerződéses alkalmazottakból áll. A felperest ennek megfelelően vették fel munkaszerződéssel, amely a felek egybehangzó akaratnyilatkozatának eredménye. A felperes és a Satcen közötti alkalmazási jogviszony tehát szerződéses jellegű.
- 127 A felperes munkaszerződését azonban olyan uniós hivatal kötötte, amelyet közérdekű feladat ellátásával bízta meg, és amely tekintetében a Tanácsot a 2014/401 határozat 8. cikkének (5) bekezdése felhatalmazza a „személyzeti szabályzat” elfogadására. A Tanács a fentivel azonos rendelkezés alapján fogadta el a 2001/555 együttes fellépés keretében a 2009/747 határozattal a Satcen személyzeti szabályzatát (lásd a fenti 11. pontot). A Satcen személyzeti szabályzata, 1. cikkének (1) bekezdése szerint a Satcen által szerződéssel felvett valamennyi alkalmazottra alkalmazandó.

- 128 Következésképpen, még ha a Satcen és az alkalmazottai közötti alkalmazási jogviszony szerződéses jellegű is, az utóbbiak a Satcen személyzeti szabályzata által meghatározott jogi helyzetben vannak.
- 129 Ily módon, a Satcen személyzeti szabályzatának a Tanács által egyoldalúan elfogadott azon általános rendelkezései, amelyek nem képezték részét a felperes által megkötött munkaszerződésnek, kötelezően alkalmazandók rá és a Satcen egyéb alkalmazottaira, és a munkaszerződésük részét képezik (lásd ebben az értelemben analógia útján: 2004. október 14-i Pflugradt kontra EKB ítélet, C-409/02 P, EU:C:2004:625, 34. és 35. pont). E tekintetben rá kell mutatni, hogy a jelen ügyben a felperesnek tett és az utóbbi által aláírt alkalmazási ajánlat 14. pontja kimondta, hogy „a jelen alkalmazási ajánlatra, valamint alkalmazási feltételekre [a Satcen személyzeti szabályzata] [...] és annak utólagos módosításaira vonatkoznak, amelyek a jelen ajánlat szerves részét képezik.”
- 130 Márpedig a jelen jogvita a Satcen személyzeti szabályzatában meghatározott szakmai kötelezettségek felperes általi feltételezhető elmulasztásából ered. Ezenkívül a Satcen igazgatója a Satcen személyzeti szabályzata alapján gyakorolta fegyelmi jogköreit a felperessel szemben. E jogkörök a Satcen igazgatójának hatáskörébe tartoznak a személyi állományt érintő valamennyi kérdésben, ahogyan az a 2014/401 határozat 7. cikke (6) bekezdése második albekezdésének e) pontjából következik.
- 131 Ebből következik, hogy a Satcen igazgatója a segítségnyújtási kérelmet elutasító határozat, a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat, a felfüggesztést elrendelő határozat és a hivatalvesztést kimondó határozat elfogadásával csak a Satcen személyzeti szabályzatát alkalmazta, ami túlmegy a felperes és a Satcen közötti szerződéses kapcsolaton. Márpedig a jelen jogvita a Satcen igazgatója által elfogadott határozatok jogszerűségét, valamint a fellebbezési tanács azon határozatát érinti, amely lényegében elutasította a felperes által a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozattal, a felfüggesztést elrendelő határozattal és a hivatalvesztést kimondó határozattal szemben előterjesztett keresetet.
- 132 A jelen jogvita szerződéses jellegére alapított elfogadhatatlansági kifogást tehát el kell utasítani.

3. A segítségnyújtás iránti kérelmet elutasító határozat megsemmisítése iránti kérelmekkel szemben a Satcen által felhozott elfogadhatatlansági kifogásról

- 133 A Satcen úgy véli, hogy a segítségnyújtás iránti kérelmet elutasító határozat megsemmisítése iránti kérelmek elfogadhatatlanok, mivel a felperes lényegében nem tartotta tiszteletben a Satcen személyzeti szabályzatában előírt, előzetes közigazgatási eljárást.
- 134 A Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (1)–(3) bekezdése értelmében, amennyiben a Satcen igazgatója két hónapon belül nem ad választ az arra vonatkozó kérelemre, hogy az e személyzeti szabályzat hatálya alá tartozó ügyekben döntést hozzon, azt a kérelmet hallgatólagos elutasító határozatnak kell tekinteni, amely hallgatólagos határozat ellen a válaszdadásra nyitva álló határidő lejártától számított három hónapon belül panasszal lehet élni.
- 135 Amikor tehát a Satcen igazgatója semmilyen választ nem ad a Satcen személyzeti szabályzata 2. cikkének (6) bekezdése szerinti, segítségnyújtás iránti kérelemre az ezen személyzeti szabályzat 28. cikkének (1) bekezdésében előírt két hónapos határidőn belül, úgy tekinthető, hogy az említett segítségnyújtás iránti kérelmet hallgatólagosan elutasító határozat született. Ebben az esetben vélelmezni kell, hogy a Satcen igazgatója úgy ítélte meg, hogy a segítségnyújtás iránti kérelem alátámasztására felhozott bizonyítékok nem képeznek a hivatkozott tények valódiságára vonatkozó, a segítségnyújtási kötelezettséget megalapozó elégséges bizonyítékközvetményt, amely kötelezettség igazgatási vizsgálat megindítását jelentheti, amennyiben a hivatkozott tények lelki zaklatásnak minősülnek (lásd analógia útján: 2007. október 25-i Lo Giudice kontra Bizottság ítélet, T-154/05, EU:T:2007:322, 41. pont; 2017. április 24-i HF kontra Parlament ítélet, T-570/16, EU:T:2017:283, 53–57. pont).

- 136 A jelen esetben a felperes 2013. március 20-án segítségnyújtás iránti kérelmet intézett a Satcen igazgatójához. A Satcen igazgatója 2013. március 22-én azt kérte a helyettesétől, hogy a felperest érintő vizsgálat részeként ellenőrizze a fenti kérelemben szereplő információkat. A Satcen igazgatója azonban nem tekintette úgy, hogy az információk ezen ellenőrzése a hivatkozott tények valóságára vonatkozó, az igazgatási vizsgálat megindítását igazoló bizonyítékkedzdeményre utal, ahogyan azt a Satcen igazgatóhelyettes által 2013. augusztus 26-án neki küldött levél és a felperes panaszát elutasító, 2013. október 7-i határozata is megerősíti.
- 137 Következésképpen, meg kell állapítani, hogy a felperes 2013. március 21-én közölt, segítségnyújtás iránti kérelmét a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (1) bekezdésével összhangban a fenti időponttól számított két hónap elteltével, azaz 2013. május 21-én utasították el hallgatólágon, nem pedig 2013. július 5-én, ahogyan azt a felperes állítja. Ahogyan azt a Satcen jogosan állítja, e hallgatólágon elutasító határozattal szemben a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (2) bekezdésével összhangban a válaszára nyitva álló határidő lejártától számított három hónapos határidőn belül, azaz legkésőbb 2013. augusztus 21-ig kellett volna panasszal élni. Márpedig az ügy irataiból nem tűnik ki, hogy a felperes a fenti határidőkön belül ilyen panaszt nyújtott volna be.
- 138 A fentiekből következik, hogy a felperes kérelmeit annyiban, amennyiben a segítségnyújtás iránti kérelmet elutasító határozat megsemmisítésére irányulnak, elfogadhatatlanként el kell utasítani.

4. A fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat megsemmisítése iránti kérelemmel szemben a Satcen által felhozott elfogadhatatlansági kifogásról

- 139 A Satcen azt állítja, hogy a valamely fegyelmi eljárás megindításáról szóló határozattal szemben előterjesztett kereset önmagában nem vizsgálható, mivel csak a fegyelmi eljárás lefolytatását követően elfogadott határozat támadható meg. Következésképpen a felperesnek a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat megsemmisítésére irányuló kérelmét elfogadhatatlanként el kell utasítani.
- 140 A felperes vitatja a fenti érvelést, és másodlagosan azt kéri, hogy a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat jogszerűségét a hivatalvesztést kimondó határozat jogszerűségének vizsgálata céljából vizsgálják meg.
- 141 E tekintetben rá kell mutatni, hogy amikor szankciót alkalmaznak valamely uniós hivatal alkalmazottjával szemben, a fegyelmi eljárást megindító határozat csak előkészítő aktus, és nem határozza meg előre az igazgatás végleges álláspontját, ezért nem tekinthető az EUMSZ 263. cikk értelmében vett, sérelmet okozó jogi aktusnak (lásd analógia útján: 2008. július 8-i Franchet és Byk kontra Bizottság ítélet, T-48/05, EU:T:2008:257, 340. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 142 A fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozatot érintő kérelmek tehát önmagukban elfogadhatatlanok, mivel kizárólag a végleges határozat, azaz a hivatalvesztést kimondó határozat minősül sérelmet okozó aktusnak.
- 143 Mindazonáltal, a valamely sérelmet nem okozó aktus megsemmisítése iránti kérelem elfogadhatatlansága nem akadályozza annak, hogy valamely megtámadható aktussal szembeni kérelem alátámasztása érdekében ezen aktus esetleges jogellenességére lehessen hivatkozni (lásd analógia útján: 2003. március 13-i Pessoa e Costa kontra Bizottság ítélet, T-166/02, EU:T:2003:73, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Következésképpen, noha a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat megsemmisítése iránti kérelmek elfogadhatatlanok, az e kérelmek alátámasztására felhozott jogalapokat úgy kell tekinteni, mint amelyek az ezen eljárást követően hozott, hivatalvesztést kimondó határozat ellen irányulnak.

5. A fegyelmi tanács előtti eljárás ellenében hivatkozott érvekkel szemben a Satcen által felhozott elfogadhatatlansági kifogásról

- 144 A hivatalvesztést kimondó határozat megsemmisítése érdekében felhozott első és második jogalapjának alátámasztására a felperes vitatja azon körülményeket, amelyek között a fegyelmi eljárás a fegyelmi tanács előtt lezajlott.
- 145 A Satcen szerint a fegyelmi tanács véleményével szemben felhozott kifogásokat elfogadhatatlanokként el kell utasítani, mivel az említett kifogásokat úgy kell tekinteni, mint amelyek maga a fegyelmi tanács véleménye ellen irányulnak, amely sérelmet okozó aktusnak minősül, és amely nem képezte előzetes közigazgatási panasz tárgyát.
- 146 E tekintetben azonban rá kell mutatni, hogy a 1968. július 11-i Van Eick kontra Bizottság ítélet (35/67, EU:C:1968:39), amelyre a Satcen támaszkodik, nem releváns, mivel abban az ügyben a Bíróság annyiban utasította el elfogadhatatlanokként a kérelmeket, amennyiben azok magának a fegyelmi tanács véleményének megsemmisítésén túl „a fegyelmi tanács előtt folytatott eljárás” megsemmisítésére irányultak.
- 147 Hasonlóképpen, a Satcen által idézett, 1985. január 29-i F. kontra Bizottság ítéletben (228/83, EU:C:1985:28, 16. pont) a Bíróság megállapította, hogy ellentétes a kontradiktórius eljárás elvével és a fegyelmi eljárással érintett személy védelemhez való jogával annak megállapítása, hogy nem támadhatja meg külön a fegyelmi tanács véleményét, és érheti el annak megsemmisítését a fegyelmi tanács eljárásának újrakezdése érdekében.
- 148 Ezen ítéletekből tehát egyáltalán nem következik, hogy valamely felperes a fegyelmi tanács véleménye alapján hozott fegyelmi intézkedés megsemmisítése iránti kérelmeinek alátámasztása érdekében nem hivatkozhat az említett tanács előtt követett eljárás szabálytalanságára, mivel ezen eljárás a felperes helyzetében a vitatott hivatalvesztés szankció alkalmazásának szükséges előfeltétele, ahogyan a Satcen személyzeti szabályzata IX. melléklete 7., 9. és 10. cikkének együttes olvasatából következik.
- 149 Következésképpen, a fegyelmi tanács előtti eljárás jogellenességére alapított érvek elfogadhatók.
- 150 A fentieket figyelembe véve, először is a Satcen által a megsemmisítés iránti és a kártérítési kérelmekkel szemben felhozott elfogadhatatlansági kifogásokat teljes egészükben el kell utasítani. Másodszor a jelen kereset elfogadhatatlan, amennyiben a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat és a segítségnyújtás iránti kérelmet elutasító határozat ellen irányul. Harmadszor az említett kereset elfogadható, amennyiben a felfüggesztést elrendelő határozat, a hivatalvesztést kimondó határozat és a fellebbezési tanács határozata ellen irányul, ezért meg kell vizsgálni e három határozat jogszerűségét, kezdve a fellebbezési tanács határozatával.

C. Az ügy érdeméről

1. A megsemmisítés iránti kérelmekről

a) A fellebbezési tanács határozatának jogszerűségéről

- 151 A felperes két indok alapján kéri a fellebbezési bizottság határozatának hatályon kívül helyezését. Elsőként a fellebbezési bizottság megsértette a felperes hatékony jogorvoslathoz való jogát egyrészt az összetétele miatt, amely nem felel meg a független és pártatlan bíróság kritériumainak, másrészt pedig mivel figyelmen kívül hagyta az általa előterjesztett ténybeli és jogi érvek többségét. Másodszor a fellebbezési bizottság lényegében különböző módokon tévesen alkalmazta a jogot azzal, hogy elutasította a felperes fellebbezését.

- 152 Ezenkívül a felperes az EUMSZ 277. cikk alapján jogellenességi kifogást terjesztett elő a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (6) bekezdése vonatkozásában lényegében azzal az indokkal, hogy e rendelkezés a fellebbezési bizottságot teszi meg a Satcen igazgatója határozatai jogszerűségének felülvizsgálatára hatáskörrel rendelkező egyetlen fórumnak.
- 153 A Satcen a fellebbezési tanács határozatának hatályon kívül helyezése iránti kérelem elutasítását kéri, mivel az utóbbi a felperes hatékony jogorvoslathoz való joga tiszteletben tartásának biztosításához elegendő biztosítékot nyújtott. Határozatai tehát lehetnek véglegesek és kötelező erejűek, ahogyan arról a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (6) bekezdése rendelkezik.
- 154 Előjáróban meg kell vizsgálni a felperes által előterjesztett, a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (6) bekezdésére vonatkozó jogellenességi kifogást.
- 155 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 277. cikk azon alapelv kifejeződése, amely bármely fél számára biztosítja az őt közvetlenül és személyében érintő határozat megsemmisítése érdekében az e határozat jogi alapját képező korábbi intézményi jogi aktusok érvényessége megtámadásának jogát (lásd: 2015. június 19-i Olaszország kontra Bizottság ítélet, T-358/11, EU:T:2015:394, 180. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 156 Mivel az EUMSZ 277. cikknek nem célja az, hogy lehetővé tegye valamely fél számára bármely általános jellegű jogi aktus alkalmazhatóságának valamely kereset érdekében történő vitatását, a jogellenességi kifogás terjedelmét arra kell korlátozni, ami a jogvita megoldásához elengedhetetlen. Ebből következik, hogy annak az általános aktusnak, amelynek a jogellenességét állítják, közvetlenül vagy közvetetten alkalmazandónak kell lennie a kereset tárgyát képező ügyre, továbbá közvetlen jogi kapcsolatnak kell fennállnia a megtámadott egyéni határozat és a kérdéses általános aktus között. E tekintetben az ilyen összefüggés fennállása levezethető többek között azon megállapításból, hogy az alapeljárásban megtámadott jogi aktus lényegében azon jogi aktus egyik rendelkezésén alapul, amelynek jogszerűsége vitatott (lásd: 2016. október 27-i EKB kontra Cerafolgi ítélet, T-787/14 P, EU:T:2016:633, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 157 A jogellenesség bíróság általi megállapítása nem *erga omnes* hatályú, hanem a megtámadott egyéni határozat jogellenességét vonja maga után, miközben meghagyja a jogrendben az általános hatályú jogi aktust anélkül, hogy az annak alapján elfogadott más, a keresetindítási határidőn belül meg nem támadott jogi aktusok jogszerűségét érintené (lásd ebben az értelemben: 1974. február 21-i Kortner és társai kontra Tanács és társai ítélet, 15/73–33/73, 52/73, 53/73, 57/73–109/73, 116/73, 117/73, 123/73, 132/73 és 135/73–137/73, EU:C:1974:16, 37. és 38. pont).
- 158 A jelen ügyben a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (6) bekezdése, amelynek jogellenességére a felperes hivatkozik, többek között akként rendelkezik, hogy a fellebbezési tanács hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a Satcen igazgatójának az említett szabályzat alapján elfogadott határozatait megsemmisítse vagy megerősítse, valamint elrendelheti az alkalmazott által a Satcen igazgatójának jogellenes határozata folytán elszenvedett bizonyos károk megtérítését (lásd a fenti 13. pontot). E rendelkezés ezenkívül pontosítja, hogy a fellebbezési tanács határozatai „mindkét félre nézve kötelezők” és ellenük „fellebbezésnek helye nincs”.
- 159 Márpedig a Törvényszék jelen jogvita eldöntése tekintetében fennálló hatáskörének vizsgálatából kitűnik, hogy a Tanács nem biztosíthatott – az EUSZ 19. és EUMSZ 256. cikk megsértése nélkül – kötelező és kizárólagos hatáskört a fellebbezési tanács számára a Satcen igazgatója határozatai jogszerűségének felülvizsgálatára és az alkalmazottai kártérítési kérelmeinek elbírálására, olyan esetben, mint ahogyan a jelen ügyben is, amikor a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel az ilyen típusú jogviták első fokon történő eldöntésére (lásd a fenti 101–110. pontot).

- 160 Következésképpen, a Tanács azzal, hogy a 2009/747 határozattal létrehozott egy fellebbezési tanácsot, amely kizárólagos és a Törvényszék hatásköréhez képest alternatív hatáskörrel rendelkezik, és e fellebbezési tanácsot még a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően is fenntartotta, megsértette a Szerződéseket, különösen a fent említett EUSZ 19. és EUMSZ 256. cikket. Helyt kell tehát adni az elfogadhatatlansági kifogásnak, és a jelen ügyben alkalmazhatatlannak kell nyilvánítani a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikkének (6) bekezdését.
- 161 Ennek következtében a fellebbezési tanács határozatának, amelyet a fenti cikk által a részére biztosított jogkörök alapján fogadott el, nincs jogalapja, és ezért azt meg kell semmisíteni, anélkül hogy rendelkezni kellene a felperes által a fellebbezési tanács határozatával szemben felhozott többi jogalapról.
- 162 A fellebbezési tanács határozatának jogellenessége egyébiránt nincs hatással a felfüggesztést elrendelő határozatot és a hivatalvesztést kimondó határozatot érintő keresetindítási határidőnek a felperes általi betartására.
- 163 Kétségtelen, hogy a jelen ítélet a fellebbezési tanács határozatát visszamenőleges hatállyal kizárja a jogrendből, és ennek folytán a Törvényszéknek az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésében meghatározott, az eljárási szabályzat 60. cikkében szereplő tíznapos, távolságra tekintettel járó határidővel megnövelt határidőn túl előterjesztett keresetet kell elbírálnia. Míg ugyanis a felfüggesztést elrendelő határozatot és a hivatalvesztést kimondó határozatot 2013. július 5-én és 2014. március 4-én közltek a felperessel, a jelen keresetet 2015. május 28-án terjesztették elő.
- 164 Mindazonáltal az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 263. cikk keretében a kereset elfogadhatóságát a kereset benyújtásának időpontjában fennálló helyzetre tekintettel kell értékelni (az 1984. november 27-i *Bensider és társai kontra Bizottság* ítélet, 50/84, EU:C:1984:365, 8. pont; 2002. április 18-i *Spanyolország kontra Tanács* ítélet, C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99, C-81/00 és C-22/01, EU:C:2002:230, 23. pont).
- 165 Márpedig a jelen kereset előterjesztésének időpontjáig a Törvényszék nem állapította meg a Satcen személyzeti szabályzata 28. cikke (6) bekezdésének jogellenességét. Következésképpen, a fenti rendelkezés alapján biztosított jogköröknek megfelelően eljáró fellebbezési tanácshoz való fordulásnak volt jogalapja, és olyan jogi útnak minősült, amely főszabály szerint eszközt kínált a felperes részére a helyzete orvoslására, mivel nem lehetett eleve kizárni, hogy a fellebbezési tanács megsemmisíti a Satcen igazgatójának vitatott határozatait. Az uniós intézmények jogi aktusait ugyanis az állandó ítélkezési gyakorlat alapján főszabály szerint megilleti a jogszerűség védelme, és ennél fogva mindaddig joghatásokat váltanak ki, amíg azokat vissza nem vonják, megsemmisítés iránti kereset alapján meg nem semmisítik, illetve előzetes döntéshozatal iránti kérelem vagy jogellenességi kifogás következtében nem nyilvánítják érvénytelennek (lásd: 2015. október 6-i *Schrems* ítélet, C-362/14, EU:C:2015:650, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 166 Következésképpen, különösen a Charta 47. cikkében foglalt, hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogra tekintettel nem állapítható meg, hogy a felfüggesztést elrendelő határozat és a hivatalvesztést kimondó határozat kapcsán a fellebbezési tanácshoz való fordulás ugyanezen határozatok Törvényszék előtti vitatása tekintetében a felperes jogvesztését idézheti elő, amely határozatokat a fellebbezési tanács határozata lényegében helybenhagyott (lásd analógia útján: 2018. február 21-i *LL kontra Parlament* ítélet, C-326/16 P, EU:C:2018:83, 35. pont).
- 167 E körülmények között, a felfüggesztést elrendelő határozat és a hivatalvesztést kimondó határozat elleni keresetindítási határidő a felperessel szemben csak 2015. március 23-án kezdődött, amely időpontban vele a fellebbezési tanács határozatát közltek. A felfüggesztést elrendelő határozat és a hivatalvesztést kimondó határozat elleni jelen kereset 2015. május 28-i benyújtásával tehát a felperes tiszteletben tartotta az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésében meghatározott, az eljárási szabályzat 60. cikkében szereplő tíznapos, távolságra tekintettel járó határidővel megnövelt határidőt.

b) A hivatalvesztést kimondó határozat jogszerűségéről

- 168 A felperes a hivatalvesztést kimondó megtámadott határozat megsemmisítésére irányuló kérelmének alátámasztásaként öt jogalapra hivatkozik. Az első jogalapot a megfelelő ügyintézés elvének és a pártatlanság követelményének az igazgatási vizsgálat során (első rész) és a fegyelmi tanács előtti eljárás során (második rész) történő megsértésére alapítja. A második jogalapot az eljárási szabályoknak és a védelemhez való jognak az igazgatási vizsgálat során (első rész) és a fegyelmi tanács előtti eljárás során (második rész) történő megsértésére alapítja. A harmadik jogalapot az ártatlanság véelme elvének megsértésén alapítja. A negyedik jogalapot a felrótt tények valódisága bizonyításának hiányára alapítja. A negyedik jogalapot a hatáskörrel való visszaélésre alapítja.
- 169 Első jogalapjának első részével és második jogalapjának első részével a felperes az igazgatási vizsgálat eljárását kívánja megkérdőjelezni. Következésképpen a Törvényszék célszerűnek tartja e két rész együttes vizsgálatát, amelyek egyenként a megfelelő ügyintézés elvének és a pártatlanság követelményének az igazgatási vizsgálat során történő megsértésén, valamint az eljárási szabályoknak és a védelemhez való jognak az említett vizsgálat során történő megsértésén alapulnak.

1) Az igazgatási vizsgálat szabályszerűségéről

- 170 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a Satcen személyzeti szabályzata 27. cikkének (2) bekezdése szerint a Satcen igazgatója az említett szabályzatban foglalt kötelezettségek valamely alkalmazott általi megszegése megtörténtének ellenőrzése céljából igazgatási vizsgálatot indíthat, amennyiben a tudomására jut, hogy bizonyíthatóan ilyen kötelezettségszegés történt.

- 171 A Satcen személyzeti szabályzata IX. melléklete 1. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Amennyiben a belső vizsgálat egy jelenlegi vagy volt alkalmazott személyes érintettségének lehetőségét tárja fel, az érintett személyt erről haladéktalanul értesítik, feltéve hogy ez nem érinti hátrányosan a vizsgálatot. Az alkalmazottra név szerint vonatkozó következtetések semmilyen körülmények között nem vonhatók le akkor, ha a vizsgálatot úgy zárták le, hogy az alkalmazott nem kapott lehetőséget az őt érintő tényekkel kapcsolatos észrevételeinek megtételére. A következtetéseknek utalniuk kell ezekre az észrevételekre.”

- 172 A Satcen személyzeti szabályzata IX. mellékletének 2. cikke értelmében:

„Az érintett alkalmazott valamennyi, a vizsgálati anyagban található bizonyítékról történő értesítését követően, valamint az érintett alkalmazott meghallgatása után, a vizsgálati jelentés alapján az igazgató: [...] c) a személyzeti szabályzat 27. cikke szerinti kötelezettségszegés esetén: i. az e melléklet 4. szakaszában meghatározott fegyelmi eljárás megindításáról határozhat; vagy ii. úgy határozhat, hogy a fegyelmi tanács előtt indít fegyelmi eljárást.”

- 173 Amikor fegyelmi eljárást kezdeményeznek a fegyelmi tanács előtt, a Satcen személyzeti szabályzata IX. mellékletének 10. cikke értelmében az igazgató jelentést nyújt be a fegyelmi tanácsnak, amelyben egyértelműen fel kell tüntetni a kifogásolt tényeket és – adott esetben – azok előfordulásának körülményeit, beleértve az esetleges súlyosító vagy enyhítő körülményeket is. A fegyelmi tanácsnak szánt jelentést az érintett alkalmazott meghallgatását követően fogadják el, és annak célja csupán a tények megállapítása, különös tekintettel e meghallgatás eredményeire, valamint e tények összevetése a személyzeti szabályzat azon rendelkezéseivel és az abból eredő azon kötelezettségekkel, amelyek megsértését a tisztviselőnek felróják (lásd analógia útján: 2016. június 10-i HI kontra Bizottság ítélet, F-133/15, EU:F:2016:127, 131. pont).

- 174 Az igazgatási vizsgálat célja tehát az érintett személy terhére rótt tények és azok körülményeinek meghatározása, valamint annak a Satcen igazgatója számára történő lehetővé tétele, hogy *prima facie* értékelje azok valóságtartalmát és súlyosságát annak érdekében, hogy véleményt alkothasson abban a kérdésben, hogy van-e lehetőség adott esetben fegyelmi szankció kiszabása érdekében a fegyelmi tanácshoz való fordulásra.
- 175 Az igazgatási vizsgálatlal megbízott hatóság, ahogyan az az ítélkezési gyakorlatból következik, széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik a vizsgálat lefolytatását illetően (lásd ebben az értelemben analógia útján: 2012. május 16-i Skareby kontra Bizottság ítélet, F-42/10, EU:F:2012:64, 38. pont; 2013. július 11-i Tzirani kontra Bizottság ítélet, F-46/11, EU:F:2013:115, 124. pont; 2014. szeptember 18-i CV kontra EGSZB ítélet, F-54/13, EU:F:2014:216, 43. pont).
- 176 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jog megköveteli, hogy a közigazgatási eljárásokat a Charta 41. cikkében kimondott megfelelő ügyintézés elve garanciáinak tiszteletben tartása mellett folytassák le. E garanciák között szerepel a hatáskörrel rendelkező intézmény azon kötelezettsége, hogy gondosan és pártatlanul vizsgálja meg az adott eset összes lényeges körülményét. Mindenki ahhoz való joga, hogy ügyeit részrehajlás nélkül intézzék, magában foglalja egyrészt a szubjektív pártatlanságot abban az értelemben, hogy az ügyben eljáró érintett intézmény egyik tagja sem mutathat elfogultságot vagy személyes előítéletet, másrészt pedig az objektív pártatlanságot abban az értelemben, hogy az intézménynek e tekintetben megfelelő biztosítékokat kell nyújtania az összes jogszerű kétely kizárására (lásd: 2013. július 11-i Ziegler kontra Bizottság ítélet, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 155. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd még ebben az értelemben: 2010. május 11-i Nanopoulos kontra Bizottság ítélet, F-30/08, EU:F:2010:43, 189. pont).
- 177 Ezenkívül a megfelelő ügyintézéshez való jog a Charta 41. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja értelmében magában foglalja többek között mindenkinek a jogát arra, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák, valamint mindenkinek a jogát arra, hogy a személyére vonatkozó iratokba betekintszen. Az igazgatási eljárások Satcenen belüli lefolytatását illetően a fenti szabályokat a Satcen személyzeti szabályzata IX. melléklete 1. cikkének (1) bekezdése és 2. cikke tükrözi, amely rendelkezésekre egyenként a fenti 171. és 172. pont utal.
- 178 E megállapításokra tekintettel kell együttesen megvizsgálni az első jogalap első részét és a második jogalap első részét, amelyekkel a felperes vitatja i. a felettese által a vele szembeni igazgatási vizsgálat folytatására vonatkozóan hozott döntést; ii. az őt névvel megnevező feleletválasztós kérdőívnek az igazgatási vizsgálat eszközeként való használatát; iii. azt a körülményt, hogy nem tették lehetővé az igazgatási eljárásban való részvételét, és hogy iv. megtagadták tőle az igazgatási vizsgálat irataihoz kellő időben való hozzáférést.

i) A vizsgáló kiválasztásáról

- 179 A felperes vitatja, hogy az őt érintő igazgatási vizsgálat lefolytatására a felettesét, a Satcen igazgatóhelyettesét jelölték ki. Álláspontja szerint nem rendelkezik a vizsgálat lefolytatásához szükséges objektív pártatlansággal, mivel a vele szembeni szakmai kommunikáció során mindig is előítéletekről, részrehajlásról és ellenségességről tett tanúbizonyságot.
- 180 Ebben az értelemben a felperes arra hivatkozik, hogy a Satcen igazgatóhelyettesével szemben két segítségnyújtás iránti kérelem keretében indított eljárást olyan lelki zaklatás miatt, amelynek az áldozata volt. A felperes azt is állítja, hogy értekezletek keretében a Satcen igazgatójának és igazgatóhelyettesének jelenlétében, valamint az utóbbi által írt három értékelő jelentésben sértések és támadások érték. A Satcen igazgatóhelyettesének a felperessel szembeni ellenségességét az is bizonyítja, hogy a Satcen igazgatójával együtt, „vitathatatlan szakmai ismeretei ellenére” önkényesen feladatköröket vont el tőle.

- 181 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy az ügy irataiból nem tűnik ki, hogy a Satcen igazgatóhelyettese önkényesen feladatköröket vont volna el a felperestől, sem az, hogy az utóbbi sértések érték volna a jelenlétében, mivel az ilyen állításokat csak a felperes által írt feljegyzések támasztják alá. Azonban még annak feltételezése esetén is, hogy e nyilatkozatoknak bizonyító erőt kell tulajdonítani, rá kell mutatni, hogy a Satcen igazgatóhelyettesét azok nem érintik közvetlenül, sem úgy, mint aki feladatköröket vont el a felperestől, sem úgy, mint aki az irányában tett olyan sértések tanúja volt, amelyeket tolerált.
- 182 Ezt követően, az éves értékelő jelentéseket illetően a felperes nem bizonyítja, hogy azok milyen módon tartalmaznak sértéseket, és tanúsítják a Satcen igazgatóhelyettesének részrehajlását és ellenségességét. Ellentétben azzal, amire a felperes látszólag utal, valamely alkalmazott teljesítményének a felettes általi értékelése, még ha kritikus hangvételi is, nem hasonlítható sértegetéshez, és önmagában nem alkalmas a szóban forgó felettes részrehajlásának bizonyítására.
- 183 Végül, amennyiben a felperes azt állítja, hogy nem volt megfelelő a Satcen igazgatóhelyettesének vizsgálóként való kijelölése, mivel az utóbbi két általa benyújtott, segítségnyújtás iránti kérelem említette, a fenti érvelést el kell utasítani.
- 184 Egyrészt ugyanis meg kell állapítani, hogy a felperes nem említette a Satcen igazgatóhelyettesét az éves jelentésére vonatkozó, 2011. május 30-án írt megjegyzéseiben. A felperes ezt követően, 2013. március 7-én egyébiránt rámutatott, hogy nem adtak helyt a 2012. évi panaszának, amelynek értelmében a pénzügyi igazgató, nem pedig a Satcen igazgatóhelyettese részéről elkövetett lelki zaklatás áldozatának érezte magát.
- 185 Másrészt a Satcen igazgatója a Satcen igazgatóhelyettesét jelölte ki az igazgatási vizsgálat lefolytatására 2013. március 8-án, azaz a felperes második segítségnyújtás iránti kérelmének 2013. március 20-i elküldését megelőzően, amellyel az utóbbi a Satcen igazgatóhelyettesének magatartását kifogásolta.
- 186 Mindenesetre fel kell idézni a felperes második segítségnyújtás iránti kérelmének szövegét, amelyben megjelenik a vizsgáló neve:
- „A jelen kérelemmel hivatalosan kérem, hogy tegyen intézkedéseket az ellenem és az általam betöltött munkakörrel szembeni zaklatás megszüntetésére [...]
- Különösen azt kérem, hogy [a pénzügyi igazgató] hagyjon fel az osztályom alkalmazottainak az osztály belső kérdéseivel kapcsolatos ellenőrzésével és a számonkérésével [...], és hagyjon fel tendenciózus véleményének közlésével. Noha kizárólag velem hoztam kapcsolatba a 2012. szeptemberi megalázó helyzetet, most már felismerem egyes munkatársak szövetségét, amely, pletykák és a lejáratom révén, úgy tűnik, befolyásol más kollégákat, köztük az igazgatóhelyettest is.”
- 187 A felperes állításával ellentétben a fenti megfogalmazás nem közvetlenül a Satcen igazgatóhelyettesének felelősségre vonására irányul azon helyzetben, amely áldozatának a felperes állítja magát, hanem a pénzügyi igazgató felelősségre vonására. A Satcen igazgatóhelyettesét illetően ugyanis, akit a vizsgálat lefolytatására jelöltek ki, a felperes csupán arra hivatkozott, hogy őt a pénzügyi igazgató véleménye befolyásolhatta. Következésképpen, a felperes segítségnyújtás iránti kérelme nem elegendő a vizsgáló részrehajlásának megállapítására.
- 188 Következésképpen az ügy irataiból nem tűnik ki kellőképpen, hogy a vizsgáló kijelölése a felperesben jogos aggodalmat kelthetett a vizsgálat lefolytatása során tanúsított objektív pártatlanságát illetően.

ii) A felperesre vonatkozó feleletválasztós kérdőívnek az igazgatási vizsgálat keretében történő használatáról

- 189 A felperes vitatja az igazgatási vizsgálat eszközeit, és arra hivatkozik, hogy annak során a Satcen megsértette a megfelelő ügyintézés elvét és az abból következő pártatlanság követelményét.
- 190 A felperes vitatja azt a körülményt, hogy a vizsgáló a Satcen különböző alkalmazottaitól azt kérte, hogy olyan feleletválasztós kérdőívet töltsenek ki, amelynek a címe névvel utalt rá, kapcsolatba hozva őt a megfélemlítés fogalmával. A felperes hozzáteszi, hogy az említett kérdőívben szereplő feleletválasztós kérdések irányítottak és rendkívül szuggesztívek voltak. Ily módon, szerinte a kérdőív elküldése ilyen formában a tényállás megállapítására alkalmatlan eszköznek minősül.
- 191 A felperes erre vonatkozó álláspontja szerint az esetleges fegyelmi jellegű kötelezettségzegésekkel kapcsolatos igazgatási vizsgálat célja az összes pontos és releváns bizonyíték összegyűjtésére irányul. Márpedig a jelen ügyben az igazgatási vizsgálatról készült jelentés nem említ egyetlen konkrét incidenst sem, és azt bizonyítja, hogy a vizsgáló a kérdőívre adott válaszok összegyűjtésére és az abban szereplő általános vádak megisméltésére szorítkozott.
- 192 Ebből következik, hogy az igazgatási vizsgálat részrehajló és torzított volt, ennek következtében pedig megsértette a megfelelő ügyintézés elvét és a pártatlanság követelményét.
- 193 A Satcen vitatja a felperes érvelését, és hangsúlyozza, hogy a kérdőív két nyitott kérdést tartalmazott, amelyre adott válaszokat a feleletválasztós kérdésekre adott válaszokkal összefüggésben kell értelmezni.
- 194 A jelen esetben emlékeztetni kell arra, hogy 2012. november 14-én a Satcen igazgatójához az alábbi szövegű, tizenkét alkalmazott által aláírt panaszt nyújtották be:

„Mindannyian, ilyen vagy olyan módon, észleltük, hogy [KF] mennyire nem megfelelően viselkedett, amikor döntéseit annak függvényében hozta meg, hogy ki kérte a döntéshozatalt, és a szabályokat kedve szerint alkalmazta; észleltük, hogy a személyi állomány egyes tagjai irányában zaklatás és visszaélés helyzete valósult meg. Szakmai munkánkba is beavatkozott olyan kérdéskörök kapcsán, amelyeknek nem szakértője. Mindez a mindennapi feladatainkat nehezebbé és kevésbé hatékonyá teszi, mint amilyeneknek egyébként lenniük kellene. Nem normális, hogy a Satcen ezen alkalmazottja napi gyakorisággal keresi valamelyikünkkel a konfliktust, és hogy örülünk, ha nincs jelen a munkahelyen. Kollégáinkat állandó kritika éri, és a munkahelyi légkör rettenetes, sőt káros. Tudjuk, hogy a Satcen személyi állományának egyéb tagjai tudomással bírnak a helyzetről, és adott esetben további bizonyítékokat tudnak szolgáltatni az Ön részére a jelen panaszunk alátámasztására. Célünk, hogy valamennyi bizonyíték ellenőrzését követően tegye meg a szükséges lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy e magatartás, amely rendkívül távol áll az [Unió] szellemiségétől, többé ne forduljon elő.”

- 195 A Satcen igazgatója tehát 2013. március 8-án igazgatási vizsgálatot kezdeményezett. A vizsgálati jelentés értelmében a vizsgálatot „a Satcen igazgatójának tudomására jutott, a Satcen személyzeti szabályzata által előírt kötelezettségeknek a [felperes] általi megszegését bizonyító helyzet rendkívüli súlyossága” indokolta, és az arra irányult, hogy „összegyűjtse azon tényeket, amelyek lehetővé teszik a [felperes] által a személyi állománynak a közvetlen irányítása alá tartozó tagjai irányában megvalósított lelki zaklatás és megfélemlítés helyzetének megállapítását”.
- 196 Az igazgatási vizsgálat abból állt, hogy a Satcen 24 alkalmazottjának 2013. június 12-én átadták a „Zaklatásról szóló kérdőív” című, és az alábbiakat feltüntető feleletválasztós kérdőívet: „[k]érjük adjon választ az alábbi kérdésekre annak ellenőrzése érdekében, hogy [KF] tanúsított-e esetleges

megfélemlítő magatartást Önnel szemben”. A kérdőív az alábbi táblázatos formát öltötte, amely a felperes által az irányukba tanúsított magatartáskategóriáknak megfelelő, bejelölhető rubrikákat tartalmazott:

	Kérdés	Válasz		
		Nem	Alkalmanként	Gyakran
1	Az elismerés hiánya vagy csekély foka, bizalomhiány mások irányában			
2	A döntéshozatalban való csekély részvétel			
3	Csekély vagy szegényes kommunikáció/ információ			
4	A teljesítményre vonatkozó információközlés hiánya			
5	Lealacsonyító vagy sértő megjegyzések, nyomásgyakorlás, agresszív magatartás, nem megfelelő reakciók			
6	A személlyel vagy a szakmai hozzáértéssel kapcsolatos sértések			
7	Sértő vagy fenyegető megjegyzések szóban vagy írásban			
8	Megfélemlítés, nyomásgyakorlás			
9	Megtorlással való fenyegetés			
10	A hozzájárulások és eredmények lekicsinylése			
11	A szociális kapcsolatok romlása			
12	Elszigeteltség, elkülönülés, kizártság, elutasítás, mellőzöttség, lekicsinylés vagy megalázottság érzése			

13	Nyilvánvalóan elérhetetlen célok vagy feladatok kitűzése			
14	A munkavégzés hiánya vagy a betöltött munkakör jellegének nem megfelelő munkavégzés			

197 A kérdőív címzettjeit arról is megkérdezték, hogy amennyiben e magatartások valamelyikével kerülnek szembe, az az alábbi, szintén bejelölhető rubrikákat tartalmazó táblázatba foglalt következmények valamelyikével jár-e a számukra:

	Kérdés	Válasz		
		Nem	Részlegesen	Igen
15	Elszigeteltség és a szociális kapcsolatok romlásának tendenciája			
16	Egyre több hiba elkövetése, koncentrációra való képtelenség, termelékenység csökkenése, motiváció elvesztése			
17	Akadályozott szakmai fejlődés és veszélyeztetett előmenetel			
18	Mentális és fizikai egészségügyi problémák, például stressz, szorongás, szégyen és demotiváltság érzése			
19	Megalázottság, tájékozódási zavarok, alvászavarok, depresszió vagy súlyos fizikai, illetve pszichológiai problémák fokozódása			
20	A munkahelyi szabályok leromlása			
21	A súrlódások számának növekedése			
22	Csekély problémák felnagyítása			

- 198 Ahogyan a fenti 170–177. pontban felidézett rendelkezésekből és ítélkezési gyakorlatból következik, a szakmai kötelezettségek megszegésére vonatkozó, a Satcen alkalmazottjával kapcsolatos állításokat követően indult igazgatási vizsgálat célja az utóbbinak felrótt tények valóságtartalmának megállapítása, és ezért annak az ügyre vonatkozó valamennyi pontos és releváns információ gondos és pártatlan kutatásából kell állnia. A Satcen igazgatója részére benyújtott panasz szövegét illetően, amely a felperes általános hozzáállását kifogásolja azzal, hogy azt többek között „zaklatásnak” minősíti, a vizsgálónak fel kell hívnia panaszosokat az állított tények alátámasztására, értékelnie kell azok részletességét és egybehangzóságát azt megelőzően, hogy adott esetben elvégezné azok jogi minősítését.
- 199 Márpedig a vizsgáló a panaszosokhoz és a Satcen egyéb alkalmazottaihoz egy „Zaklatásról szóló kérdőívet” címzett, amely feleletválasztós elemekből állt, mely utóbbiak lényegében olyan magatartások általános kategóriáinak feleltek meg, amelyek a „lelki zaklatás” jellemzői lehetnek.
- 200 E kezdeményezés célja tehát nem az állított pontos tények valóságtartalmának megállapítása volt, hanem a kérdőív címzettjeinek arra való felkérése, hogy általánosan és absztrakt módon osszák meg az azon magatartáskategóriákkal kapcsolatos érzéseiket, amelyek tekintetében úgy vélik, hogy azokat a felperes esetében tapasztalták.
- 201 Kétségtelen, hogy a Satcen széles mérlegelési mozgástérrel rendelkezett magának a vizsgálatnak a megindítása és a vizsgálat gyakorlati eszközeinek meghatározása tekintetében. Mindazonáltal, azzal, hogy a napi szinten a felperessel dolgozó személyekhez a felperest személyesen említő és megjelölő feleletválasztós kérdőívet intézett, a Satcen nem járt el a valamely uniós hivatal és annak alkalmazottjai közötti jogvitában szükséges elővigyázatossággal és gondossággal. Az ilyen kezdeményezés csak ronthatja a felperes és a felettes vagy beosztott munkatársai közötti munkakapcsolatokat még azt megelőzően, hogy a pontos tények valóságtartalmát objektív módon meg lehetett volna állapítani. Eltérő eszközök megfelelőbbek lettek volna arra, hogy az igazgatóhelyettes képes legyen a felperes magatartásának értékelésére, többek között a panaszt benyújtó személyekkel folytatott kétoldalú megbeszélések útján annak érdekében, hogy nyugodtan és objektíven megértse az általuk felhozott indokokat, valamint a felperessel folytatott közvetlen megbeszélések útján. Az igazgatóhelyettesnek adott esetben az ilyen megbeszéléseket követően kellett volna meghatároznia, hogy egyes olyan magatartástípusokkal áll-e szemben, amelyek tartós, ismétlődő és rendszeres jellegűre, valamint hatásaikra tekintettel lelki zaklatásnak vagy legalábbis a felperes szakmai kötelezettségei megszegésének minősülnek.
- 202 A zaklatási vádak valódiságának megállapítása érdekében használt, a vizsgáló által a Satcen 24 alkalmazottjához intézett ilyen feleletválasztós kérdőív használatát tehát nyilvánvalóan nem megfelelőnek és ennek következtében azon gondossági kötelezettséggel ellentétesnek kell tekinteni, amely elengedhetetlen az igazgatási vizsgálat lefolytatásához.
- 203 Ahogyan azt a Satcen hangsúlyozza, kétségtelen, hogy a megkérdezett alkalmazottakat a feleletválasztós kérdőív mellett két nyitott kérdés megválaszolására is kérték. Mindazonáltal magából e két kérdés szövegéből kitűnik, hogy azok nem kérdőjelezik meg az említett kérdőív nyilvánvalóan nem megfelelő jellegét. Egyrészt az első nyitott kérdéssel azt kérték a megkérdezett alkalmazottaktól, hogy jelentsenek minden olyan tényt vagy eseményt, amely a kérdőíven általuk megjelölt rubrikákkal kapcsolatos. A fenti kérdésre adható válaszok tehát elválaszthatatlanul kapcsolódtak a kérdőívben szereplő, felróható magatartások általános kategóriáihoz. Másrészt a második nyitott kérdéssel a megkérdezett alkalmazottakat annak megjelölésére kérték, hogy tanúi voltak-e a felperes részéről a Satcen más alkalmazottai felé irányuló, lelki zaklatást megvalósító magatartásoknak. E kérdés feltevésével tehát a Satcen abból az előfeltevésből indult ki, hogy az arra adott válaszként leírt magatartásokat, azok objektív vizsgálatát megelőzően, maguk a megkérdezett alkalmazottak minősíthetik lelki zaklatásnak.

- 204 Mindenesetre az ügy irataiból kitűnik, hogy az igazgatási vizsgálat következtetései, amelyek szerint a felperesnek felrótt cselekmények valóságtartalma bizonyított, kizárólag a felperesnek betudott általános magatartáskategóriákra támaszkodnak, anélkül hogy olyan pontos információkat idéznének, amelyek az alkalmazottak által a két nyitott kérdésre adott válaszokból származnak.
- 205 Egyébiránt, ahogyan arra a felperes jogosan hivatkozik, a vizsgáló, azaz a Satcen igazgatóhelyettese nem járt el elővigyázatosan, amikor a felperes nevét egy „zaklatásról szóló kérdőívvel” kapcsolta össze. Ezen eljárás kétségbe vonja a Satcen igazgatóhelyettesének szubjektív pártatlanságát, mivel az utóbbi azzal, hogy így járt el, a felperes jogilag minősített fegyelmi kötelezettségszegések miatt fennálló felelősségére utalt, noha a felperest e szakaszban még nem hallgatták meg, és fegyelmi eljárás megindítását sem rendelték el.
- 206 A fentiekre tekintettel nem állapítható meg, hogy az igazgatási vizsgálat a jelen ügy valamennyi releváns elemének gondosan és pártatlanul történő felkutatása révén komolyan a pontos tények megállapítására irányult. E körülményekre tekintettel azt a következtetést kell levonni, hogy a Satcen nem járt el azzal a megkövetelt gondossággal, amelyet valamely uniós hivatalnak az alkalmazottai irányában kell tanúsítani azzal, hogy arányos és az ügy körülményeinek megfelelő intézkedéseket hoz.
- 207 A fentiekre tekintettel a Törvényszék megállapítja, hogy a Satcen az igazgatási vizsgálat lefolytatása során megsértette a megfelelő ügyintézés elvét, a gondossági kötelezettséget és a pártatlanság követelményét.

iii) A felperesnek az igazgatási vizsgálatban való részvételének hiányáról

- 208 A felperes azt is felrója a Satcennek, hogy a meghallgatáshoz való jogának és a Satcen személyzeti szabályzata IX. melléklete 1. cikke (1) bekezdésének megsértésével nem vonta be az igazgatási vizsgálatba.
- 209 E tekintetben a felperes arra hivatkozik, hogy semmilyen információt nem kapott az igazgatási vizsgálatról 2013 márciusa, a vizsgálat megkezdésének időpontja és 2013 júliusa között, amelynek során először tájékoztatták az említett vizsgálat eszközeiről. Ráadásul, noha a felperest a vizsgáló első alkalommal 2013. július 2-án idézte be, a felperes hangsúlyozza, hogy eddig az időpontig a vizsgálat következtetéseit már véglegesítették.
- 210 Márpedig a felperes szerint őt meg kellett volna hallgatni, meg kellett volna ismernie a terhére rótt incidensek részleteit, és kellő határidőt kellett volna számára biztosítani azok megvizsgálására.
- 211 A jelen esetben az ügy irataiból kitűnik, hogy a Satcen igazgatója 2013. április 4-i feljegyzésével tájékoztatta a felperest a vele szemben folytatott igazgatási vizsgálat megindításáról, amelyben említette a Satcen személyzeti szabályzatának 27. cikkét.
- 212 A Satcen igazgatója 2013. július 3-án 16 óra 56 perckor elektronikus levélben közölte a felperessel a vizsgálati jelentés következtetéseit. Ugyanezen levélben a Satcen igazgatója felhívta a felperest arra, hogy vegyen részt 2013. július 5-én 10 órakor egy meghallgatáson, és adja elő a vizsgálati jelentés következtetéseire vonatkozó észrevételeit.
- 213 E következtetések értelmében a Satcen igazgatóhelyettese megállapította, hogy a felperes közvetlen környezetében dolgozó alkalmazottak „egyértelműen megerősítették a lelki zaklatásra jellemző különböző aspektusokat”, azzal az indokkal, hogy ezen alkalmazottak közül többen a feleletválasztós kérdőívben felsorolt több általános magatartási kategória kapcsán a „gyakran” rubrikát jelölték be (pontosabban az alábbi kategóriák esetében: „az elismerés hiánya vagy csekély foka, bizalomhiány mások irányában” hat alkalommal, „lealacsonyító vagy sértő megjegyzések, nyomásgyakorlás, agresszív magatartás, nem megfelelő reakciók” hét alkalommal, „a személlyel vagy a szakmai hozzáértéssel

kapcsolatos sértések” három alkalommal; „sértő vagy fenyegető megjegyzések” három alkalommal; „megfélemlítés, nyomásgyakorlás” hét alkalommal; „a hozzájárulások lekicsinylése” három alkalommal, „megalázottság érzése” négy alkalommal).

- 214 Ezenkívül azon alkalmazottakat illetően, akik nem végeznek közvetlenül a felperessel munkát, a Satcen igazgatóhelyettese a vizsgálati jelentésben jelezte, hogy „az alábbi nyilatkozatokat tették: állandó mikromenedzsment, amely nem tartozik egy A4 besorolási fokozatú alkalmazott feladatkörébe; folyamatos újraellenőrzésekhez vezető bizalomhiány; alkalmazottak nyilvános bírálata azok feladatkörétől függetlenül; pletykák terjesztése egyes belső munkatársak tétlenségéről; csekély problémák felnagyítása; nem megfelelő kezdeményezések és elvétele az igazgató és az igazgatóhelyettes határozatainak be nem tartása”.
- 215 A vizsgálati jelentés értelmében a Satcen igazgatóhelyettese a fentiekből azt a következtetést vonta le, hogy „bizonyított, hogy [KF] magatartása visszaélészerű, szándékos, ismétlődő, tartós vagy rendszeres, az érintett személyek lejáratására vagy lealacsonyítására irányul”, és hogy „a [KF]-nek tulajdonított e magatartásokat megerősítették, továbbá azok jellegére, gyakoriságára és a személyi állomány egyes tagjaira gyakorolt hatására tekintettel azok a lelki zaklatás jellemzőit mutatják”.
- 216 Márpedig rá kell mutatni egyrészt, hogy a vizsgálati jelentés azon következtetéseit, amelyek a lelki zaklatást megvalósító tények valóságtartalmát bizonyítottak tekintik, rendkívül általánosan és pontatlanul fogalmazták meg azzal, hogy kizárólag a felperesnek betudott magatartások általános kategóriáira utaltak, anélkül hogy valamely konkrét incidenst megjelöltek volna, ami megnehezíti a felperes számára a védelemhez való jogának gyakorlását. Másrészt a felperes részére 48 óránál rövidebb határidőt biztosítottak arra, hogy előterjessze a – terhére rótt különösen súlyos cselekményekkel kapcsolatos és egy több hónappal korábban megkezdett vizsgálatot lezáró – fenti jelentésre vonatkozó észrevételeit. E körülmények között nem tekinthető úgy, hogy a Satcen megfelelően meghallgatta a felperest azt megelőzően, hogy a Satcen igazgatója következtetéseket vont le a vizsgálati jelentésre tekintettel.
- 217 A felperes tehát megalapozottan kifogásolta, hogy a Satcen megsértette azt a szabályt, miszerint a Satcen igazgatója csak azt követően vonhat le következtetéseket valamely igazgatási vizsgálatból, hogy az érintett alkalmazottat előzetesen megfelelően meghallgatták, és amely szabály a Satcen személyzeti szabályzata IX. melléklete 1. cikkének (1) bekezdésében és 2. cikkében szerepel (lásd a fenti 171. és 172. pontot), és amely az egyébiránt a Charta 41. cikke (2) bekezdésének a) pontjában kimondott védelemhez való jog különös alkalmazásának minősül (lásd a fenti 177. pontot).

iv) A felperesnek az igazgatási vizsgálat ügyirataihoz való, kellő időben történő hozzáféréseiről

- 218 A felperes szerint a vizsgálat azon ügyiratait, amelyekre a Satcen igazgatója a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat elfogadása érdekében alapította álláspontját, csak 2013 októberében, azaz e határozat 2013. július 5-i tényleges elfogadását követően közölték vele. Következésképpen a felperes nem rendelkezett sem a rá vonatkozó vádak azonosításához, sem ahhoz elegendő információval, hogy e vádakra hasznos választ adhasson, és ezért a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat megsértette a Satcen személyzeti szabályzata IX. mellékletének 2. cikkét.
- 219 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy ahogyan a 2013. július 5-i megbeszélés összefoglalójából kitűnik, és ahogyan a Satcen a tárgyaláson elismerte, az igazgatási vizsgálati jelentésben említett iratokat nem adták át a felperes részére az igazgatási vizsgálati szakaszt lezáró, a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat ugyanazon a napon történő elfogadását megelőzően.

- 220 Ugyanezen összefoglaló értelmében ugyanis a Satcen igazgatója megállapította, hogy a felperes e szakaszban a személyes adatok védelmével kapcsolatos szabályok és a tanúvallomást tevő alkalmazottakat adott esetben érintő megkorlátozástól való félelem miatt nem férhetett hozzá a Satcen alkalmazottai által kitöltött és aláírt kérdőívekhez.
- 221 E tekintetben kétségek nélkül kimondásra került, hogy a panaszt követően lefolytatott igazgatási vizsgálat során az adminisztráció köteles egyensúlyt teremteni két, egymásnak esetleg ellentmondó jog között, azaz a bepanaszolt személy védelméhez való jogának gyakorlásához való jog, és a panaszos ahhoz való joga között, hogy panaszát megfelelően kivizsgálják, ahol a panaszos e joga az adminisztrációt terhelő azon bizalmas kezelésre vonatkozó kötelezettségben nyilvánul meg, amelynek alapján az köteles tartózkodni minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti a vizsgálat eredményeit (lásd analógia útján: 2012. december 13-i Donati kontra EKB ítélet, F-63/09, EU:F:2012:193, 171. pont).
- 222 Mindazonáltal az ellentmondó jogok egyensúlyának fent említett megteremtését a jelen ügyben nem kellett elvégezni, mivel az igazgatási vizsgálat eredményeit már megállapították, és ezért e vizsgálat lefolytatását a tanúvallomásoknak a felperes részére történő hozzáférhetővé tétele nem veszélyeztethette. Egyébiránt ez az oka annak, hogy a Satcen személyzeti szabályzata IX. mellékletének 2. cikke világos és feltétlen kifejezésekkel kimondja, hogy a Satcen igazgatója köteles minden vizsgálat alá vont személlyel az említett vizsgálat lezárásának és a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat elfogadásának időpontja között valamennyi ügypontot közölni (lásd a fenti 172. pontot).
- 223 Mindenesetre, még annak feltételezése esetén is, hogy az adminisztráció bizalmas kezelésre vonatkozó kötelezettsége igazolhatja a felperest megillető védelemhez való jog korlátozását, a Satcen igazgatója még azt követően sem szándékozott az utóbbi részére a szóban forgó tanúvallomásokhoz hozzáférést biztosítani, hogy azokat anonimizálta. Márpedig e lehetőségről a Satcen igazgatóhelyettese kifejezetten rendelkezett, aki annak során, hogy a kérdőíveket a Satcen címzett alkalmazottainak átadta, gondot fordított arra, hogy pontosítsa számukra az alábbiakat: „az első oldal a nevét, a keltezését és az aláírást (vizsgáló és tanúvallomást tevő) tartalmazza, és az szükség esetén a tanúvallomást tevő személy védelme érdekében [...] magától a kérdőívtől elválasztható”.
- 224 A fentiekre tekintettel a felperes megalapozottan állíthatja, hogy azáltal, hogy a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat elfogadását megelőzően elmulasztotta közölni vele az ügy iratait, a Satcen igazgatója megsértette a Charta 41. cikkének (2) bekezdésében kimondott és a Satcen személyzeti szabályzata IX. mellékletének 2. cikkében felidézett, iratbetekintési jogát (lásd a fenti 172. és 177. pontot).

2) Az igazgatási vizsgálat szabálytalanságának következményeiről

- 225 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely eljárási hiba akkor eredményezheti a határozat megsemmisítését, ha e szabálytalanság hiányában az eljárás eltérő eredményre vezethetett volna (lásd: 2015. szeptember 18-i Wahlström kontra Frontex ítélet, T-653/13 P, EU:T:2015:652, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Kimondásra került, hogy e vizsgálat keretében figyelembe kell venni az adott ügy valamennyi körülményét, különösen a kifogások jellegét és – az alkalmazottat megillető biztosítékokhoz viszonyítva – az elkövetett eljárási szabálytalanságok mértékét (lásd: 2015. április 15-i Pipiliagkas kontra Bizottság ítélet, F-96/13, EU:F:2015:29, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 226 A jelen esetben az első jogalap első része és a második jogalap első része megalapozottságának vizsgálata keretében bizonyítást nyert, hogy a Satcen a felperesre vonatkozó igazgatási vizsgálat lefolytatása során egyrészt megsértette az igazgatási vizsgálat gondos és pártatlan lefolytatására vonatkozó kötelezettségét, másrészt pedig megsértette a felperes meghallgatáshoz való és iratbetekintési jogát.

- 227 Ahogyan a fenti 171–173. pontban felidézésre került, a Satcen személyzeti szabályzatának IX. melléklete által létrehozott fegyelmi eljárás két különálló szakaszt foglal magában. Az első szakaszt egy gondos és pártatlan igazgatási vizsgálat lefolytatása képezi, amelyet a Satcen igazgatójának határozata indít meg, ezt a vizsgálati jelentés elkészítése követi, és az eljárás azt követően zárul le, hogy az érintett személynek az említett jelentésből levont következtetések alapján felrótt tények tekintetében meghallgatták. A második szakaszt maga a fegyelmi eljárás alkotja, amelyet ugyanezen igazgató indít meg az említett vizsgálati jelentés alapján, és az vagy a fegyelmi tanács bevonása nélküli fegyelmi eljárás megindításából áll, vagy a Satcen igazgatója által a vizsgálat következtetései és az érintett személy által arra tett észrevételek szerint készített jelentés alapján az említett tanács előtt indított eljárásból.
- 228 Ebből következik, hogy az igazgatási vizsgálatról függ, hogy a Satcen igazgatója hogyan gyakorolja a vizsgálat következményeit illető mérlegelési jogkörét, és hogy e következmények végső soron fegyelmi intézkedés kiszabásához vezethetnek. A Satcen igazgatója ugyanis ezen vizsgálat és az érintett alkalmazott meghallgatása alapján értékeli először is azt, hogy helye van-e a fegyelmi eljárás megindításának, másodsor azt, hogy annak adott esetben a fegyelmi tanácshoz való fordulást is magában kell-e foglalnia, harmadszor pedig a fegyelmi tanács előtti eljárás megindítása esetén az említett tanács elé terjesztett tényállást.
- 229 Következésképpen, mivel a Satcen igazgatójának hatásköre nem kötött, nem zárható ki, hogy ha az igazgatási vizsgálatot gondosan és pártatlanul folytatták volna le, az említett vizsgálat a tények eltérő kezdeti értékeléséhez vezetett volna, ennek következtében más következményekkel járt volna, és így a felperes hivatalvesztését kimondó határozatnál enyhébb határozat is születhetett volna (lásd analógia útján: 2017. február 14-i Kerstens kontra Bizottság ítélet, T-270/16 P, nem tették közzé, EU:T:2017:74, 82. pont).
- 230 Ráadásul a Satcen azzal, hogy nem tette lehetővé a felperes számára, hogy az igazgatási vizsgálatot követően álláspontját érdemben kifejthesse, megfosztotta őt annak lehetőségétől, hogy a Satcen igazgatóját meggyőzze arról, hogy a tényeknek az eljárás folytatása szempontjából meghatározó, eltérő kezdeti értékelése is lehetséges. Márpedig nem tekinthető úgy, hogy a jelen ügy körülményei között a Satcen igazgatója meghozta volna a hivatalvesztést kimondó határozat elfogadásához vezető, a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozatot, ha a felperes hasznosan előadhatta volna a vizsgálati jelentésre és a vizsgálati ügyiratokra vonatkozó észrevételeit. E megoldás ugyanis az egyenként az Európai Unió Alapjogi Chartája 41. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjában megfogalmazott meghallgatáshoz való alapvető jog és az iratbetekintéshez való alapvető jog lényegének kiüresítését jelentené, mivel e jogok tartalma magában foglalja, hogy az érdekeltnek lehetősége van a szóban forgó döntéshozatali eljárás befolyásolására (lásd analógia útján: 2011. szeptember 14-i Marcuccio kontra Bizottság ítélet, T-236/02, EU:T:2011:465, 115. pont).
- 231 A fentiekre tekintettel a felperesnek a hivatalvesztést kimondó határozat megsemmisítésére irányuló kérelmeinek helyt kell adni anélkül, hogy az azok alátámasztására felhozott többi jogalapot meg kellene vizsgálni.

c) A felfüggesztést elrendelő határozat jogszerűségéről

- 232 A felperes lényegében három jogalapra hivatkozva vitatja a felfüggesztést elrendelő határozat jogszerűségét, amelyeket egyenként a megfelelő ügyintézés elvének és a pártatlanság követelményének, a védelemhez való jogának és az ártatlanság vélelmének megsértésére alapít.

- 233 A Törvényszék célszerűnek tartja elsőként a második jogalapot megvizsgálni, amellyel a felperes azt vitatja, hogy a felfüggesztést elrendelő határozat elfogadták, noha nem közölték vele az igazgatási vizsgálat következtetéseit megalapozó iratok összességét. Annak a fent említett elmulasztása, hogy az ügyiratokat a felfüggesztést elrendelő határozat elfogadását megelőzően közölik, sérti a felperes védelemhez való jogát és a Satcen személyzeti szabályzata IX. mellékletének 2. cikkét.
- 234 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a Satcen személyzeti szabályzata IX. mellékletének 2. cikke, amelynek a megsértését a felperes állítja, azon következtetésekre vonatkozik, amelyeket a Satcen igazgatója valamely igazgatási vizsgálat alapján levonhat, és amelyek között nem szerepel valamely alkalmazott felfüggesztésének elrendelése, amit ugyanezen melléklet 18. cikke szabályoz. Következésképpen az ügyiratok közlésének a Satcen személyzeti szabályzata IX. melléklete 2. cikkének megsértésével történő elmulasztására alapított jogalapot, amennyiben az a felfüggesztést elrendelő határozat ellen irányul, el kell utasítani.
- 235 Mindazonáltal a valamely alkalmazott felfüggesztését a Satcen személyzeti szabályzata IX. mellékletének 18. cikke alapján elrendelő határozat, amelyet súlyos kötelezettségszegés állítása alapján hoznak meg, olyan egyedi, őt hátrányosan érintő határozat elfogadásának minősül, amelyet ennek következtében a védelemhez való jog, és különösen a meghallgatáshoz való jog tiszteletben tartása mellett kell meghozni. Következésképpen megfelelően alátámasztott különleges körülmények hiányában a felfüggesztő határozatot csak azt követően lehet elfogadni, hogy az érintett alkalmazott számára biztosították, hogy megfelelően ismertethesse a vele szemben felhozott azon terhelő bizonyítékokkal kapcsolatos álláspontját, amelyekre az illetékes hatóság az említett határozatát alapítani szándékozik (lásd analógia útján: 2004. december 16-i De Nicola kontra EBB ítélet, T-120/01 és T-300/01, EU:T:2004:367, 123. pont; 2015. december 16-i DE kontra EMA ítélet, F-135/14, EU:F:2015:152, 57. pont).
- 236 E tekintetben egyrészt a Charta 41. cikke (2) bekezdésének b) pontjából következik, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy a személyére vonatkozó iratokba a bizalmas adatkezeléshez, illetőleg a szakmai és üzleti titokhoz fűződő jogos érdekek tiszteletben tartása mellett betekintszen. Ebből következik, hogy a Satcen alkalmazottja jogosult hozzáférni a munkáltatójának birtokában lévő olyan információkhoz, amelyek segíthetik abban, hogy a felfüggesztését igazoló állítások tartalmát megismerje, annak érdekében, hogy bizonyítani tudja különösen azt, hogy az érintett cselekmények nem tartoznak a felelősségi körébe, nem olyan súlyúak, hogy felfüggesztő határozat meghozatalát indokolnák, nem kellően valószínűk, vagy nyilvánvalóan minden alapot nélkülöznek, és ily módon a szóban forgó alkalmazott felfüggesztése jogellenes (lásd analógia útján: 2012. december 13-i AX kontra EKB ítélet, F-7/11 és F-60/11, EU:F:2012:195, 101. pont). Másrészt, a Charta 41. cikke (2) bekezdésének a) pontjában biztosított, meghallgatáshoz való jog tiszteletben tartása érdekében az is szükséges, hogy az adminisztráció abban a szakaszban, amikor az érdekeltet felhívják észrevételeinek megtételére, kellő pontossággal tájékoztassa az érintett alkalmazottat az általa a szóban forgó információkból levonható következtetésekről (2016. október 5-i ECDC kontra CJ ítélet, T-395/15 P, nem tették közzé, EU:T:2016:598, 60. pont).
- 237 A jelen ügyben egyrészt, ahogyan a fenti 219. pontban szerepel, a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozattal egyidejűleg, azonos tényállás alapján elfogadott, felfüggesztést elrendelő határozatot megelőzően nem továbbították a felperes részére a Satcen igazgatójának rendelkezésére álló releváns információkat, azaz a vizsgálati jelentés mellékleteit. A Satcen által hivatkozott, 2012. december 13-i AX kontra EKB ítélet (F-7/11 és F-60/11, EU:F:2012:195) alapjául szolgáló ügytől eltérően ezen információk hozzáférhetővé tételének megtagadását a jelen ügyben nem igazolhatja az igazgatási vizsgálat hatékonysága védelmének szükségessége, mivel a felfüggesztést elrendelő határozat elfogadásának időpontjában a Satcen igazgatóhelyettese már befejezte az általa folytatott vizsgálatot, és a vizsgálati jelentést átadta a Satcen igazgatója részére.

- 238 Másrészt az ügy irataiból nem tűnik ki, hogy az igazgató a felfüggesztést elrendelő határozat elfogadását megelőzően közölte-e a felperessel azon szándékát, hogy ilyen intézkedést kíván vele szemben hozni. A 2013. július 3-i elektronikus levél ugyanis, amellyel az említett igazgató meghallgatásra hívta a felperest, kizárólag a Satcen személyzeti szabályzata IX. mellékletének 2. cikkét említette, amely a valamely alkalmazottat érintő igazgatási vizsgálatot követő fegyelmi következményekre, nem pedig ezen alkalmazott felfüggesztésére vonatkozott.
- 239 Ebből következően azzal, hogy nem tájékoztatta a felperest a tervezett felfüggesztő intézkedésről, és elmulasztotta vele közölni azon információkat, amelyekre a vizsgálati jelentés hivatkozott, a Satcen megsértette a meghallgatáshoz való jogát és iratbetekintési jogát, ahogyan azokat a Charta 41. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjában biztosítja.
- 240 Ahogyan a fenti 230. pontban szerepel, a meghallgatáshoz való jog és az iratbetekintési jog, ahogyan azokat a Charta 41. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontjában biztosítja, azzal jár, hogy az érintettnek lehetősége van a szóban forgó döntéshozatali eljárás befolyásolására. Következésképpen, ha csak nem fosztjuk meg ezen alapvető jogokat a tartalmuktól, nem zárható ki, hogy amennyiben hozzáféréssel rendelkezett volna azon dokumentumokhoz, amelyeken a felfüggesztést elrendelő határozat alapult, és ha kellő időben tájékoztatást kapott volna arról, hogy a Satcen igazgatója ilyen határozat elfogadását tervezi, a felperesnek lehetősége lett volna arra, hogy befolyásolja a Satcen igazgatója által meghozott határozat tartalmát.
- 241 Következésképpen, a felperes védelemhez való jogának a felfüggesztést elrendelő határozat elfogadása során történő megsértésére alapított jogalapnak helyt kell adni, aminek a fenti 225. pontban említett ítélkezési gyakorlattal összhangban a felfüggesztést elrendelő határozat megsemmisítéséhez kell vezetnie anélkül, hogy a felperes által felhozott többi jogalapot meg kellene vizsgálni.

2. A kártérítés iránti kérelmekről

- 242 Kártérítési kérelmeinek alátámasztására a felperes a megtámadott határozatok jogellenességére hivatkozik. Egyrészt e határozatok anyagi kárt okoztak a számára, amely megfelel azon díjazás, illetmény és egyéb jogosultságok elvesztésének, amelyek a visszahívása hatálybalépésének időpontja és a szerződésének lejártá között megillették volna. Másrészt ugyanezen határozatok nem vagyoni kárt okoztak neki, amely lényegében pszichés zavarokban és a szakmai tisztességét ért sérelemben nyilvánulnak meg, és amelynek teljes összegét 500 000 euróra értékeli.
- 243 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az Uniónak az EUMSZ 340. cikk második bekezdése értelmében a szervei jogellenes magatartása esetén fennálló szerződésen kívüli felelősségéhez több feltétel együttes teljesülése szükséges, nevezetesen a kifogásolt magatartás jogellenessége, a kár valós jellege, valamint az állítólagos magatartás és a hivatkozott kár közötti okozati összefüggés fennállása (1971. április 28-i Lütticke kontra Bizottság ítélet, 4/69, EU:C:1971:40, 10. pont; lásd még: 2008. szeptember 9-i FIAMM és társai kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-120/06 P és C-121/06 P, EU:C:2008:476, 106. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2010. március 18-i Trubowest Handel és Makarov kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 244 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a jelen ügyben teljesülnek-e az Unió szerződésen kívüli felelőssége megállapításának e feltételei.

a) A Satcennek felrótt magatartás jogellenességéről

- 245 A valamely intézmény magatartásának jogellenességére vonatkozó feltételt illetően az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy amikor az Unió munkáltatóként jár el, megnövekedett felelősség terheli, amely azon kötelezettségben nyilvánul meg, hogy meg kell térítenie az általa munkáltatóként

elkövetett bármely jogsértéssel a személyi állományának okozott kárt. Más magánszemélyekkel ellentétben ugyanis az Unió tisztviselője vagy alkalmazottja az őt alkalmazó intézményhez sajátos kölcsönös jogok és kötelezettségek egyensúlyát tartalmazó munkajogi jogviszony útján kapcsolódik, amely alapvetően azon bizalmi viszony megőrzésére irányul, amelynek az intézmények és azok tisztviselői, valamint alkalmazottai között fenn kell állnia annak érdekében, hogy az uniós polgárok számára biztosítva legyen az uniós intézményekre, szervekre és hivatalokra ruházott közérdekű feladatok megfelelő ellátása (lásd ebben az értelemben: 2010. december 16-i Bizottság kontra Petrilli ítélet, T-143/09 P, EU:T:2010:531, 46. pont; 2012. július 12-i Bizottság kontra Nanopoulos ítélet, T-308/10 P, EU:T:2012:370, 103. pont).

- 246 Noha a fenti 245. pontban felidézett ítélkezési gyakorlatot az EUMSZ 270. cikk és a személyzeti szabályzat 90. és 91. cikke alapján benyújtott keresetek összefüggésében alakították ki, azt a jelen ügyben megfelelően kell alkalmazni. A személyzeti szabályzathoz hasonlóan ugyanis a Satcen személyzeti szabályzatának rendelkezései is egyensúlyt teremtenek a Satcen szerződéses alkalmazottait érintő különös kölcsönös jogok és kötelezettségek között, amely egyensúly célja a Satcenre ruházott közérdekű feladat teljesítésének biztosítása.
- 247 Következésképpen, a jelen ügyben a Satcen által elkövetett jogsértés pusztán megállapítása elegendő ahhoz, hogy az Unió felelősségének kimondásához szükséges három feltétel közül az elsőt teljesültnak lehessen tekinteni.
- 248 E tekintetben a felperes megsemmisítés iránti, a kártérítési kérelmeinek alapjául szolgáló kérelmeinek vizsgálatából kitűnik, hogy a felfüggesztést elrendelő határozat, a hivatalvesztést kimondó határozat és a fellebbezési tanács határozata közül mindhárom olyan jogsértéseket tartalmaz, amelyek a megsemmisítésükhöz vezethetnek. Következésképpen, e határozatok elfogadásával a Satcen olyan jogsértést követett el, amely az Unió szerződésen kívüli felelősségét vonja maga után, amennyiben tényleges és bizonyos kár fennállását, valamint az e kár és e jogsértés közötti, kellően közvetlen okozati összefüggés fennállását bizonyítják.

b) A kárról és az okozati összefüggésről

1) Az anyagi kárról és az okozati összefüggésről

- 249 A felperes az a megtámadott határozatokkal neki okozott anyagi kár megtérítését kéri, amely megfelel azon díjazás összegének, amelyre akkor lett volna jogosult, ha a munkahelyről való elküldésének időpontja és a munkaszerződése megszűnésének időpontja között a Satcennél szolgálatban maradt volna.
- 250 E tekintetben igaz, hogy a Törvényszék a jelen ítélettel kimondja a hivatalvesztést kimondó határozat megsemmisítését, amellyel a felperes szerződését megszüntették. Mindenesetre az EUMSZ 266. cikknek megfelelően a Satcen köteles megtenni az Európai Unió Bírósága ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Ily módon, a Törvényszék, anélkül hogy előre látná e végrehajtási intézkedéseket, nem képes annak megállapítására, hogy a hivatalvesztést kimondó határozat megsemmisítése szükségszerűen azzal jár, hogy a felperes jogosult az általa követel összegek kifizetésére, és ezért a kártérítési kérelmeket e tekintetben mint idő előttiakat el kell utasítani (lásd analógia útján: 2013. október 17-i BF kontra Számvevőszék ítélet, F-69/11, EU:F:2013:151, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2014. május 22-i CU kontra EGSZB, F-42/13, EU:F:2014:106, 56. pont).
- 251 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ahhoz, hogy a megsemmisített jogi aktust kibocsátó intézmény a megsemmisítő ítéletnek eleget tegyen, köteles meghozni mindazon intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy megszüntessék a megállapított

jogsértések hatásait, ami egy már végrehajtott aktus esetében a felperesnek az aktust megelőzően fennálló helyzetének visszaállításával jár (lásd ebben az értelemben: 2004. március 31-i Girardot kontra Bizottság ítélet, T-10/02, EU:T:2004:94, 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 252 Az EUMSZ 266. cikk azt is előírja az érintett intézmény számára annak elkerülését, hogy a megsemmisített aktus helyettesítésére szánt bármely aktust ugyanolyan szabálytalanságok érintsék, mint amelyekre a megsemmisítést kimondó ítélet rámutatott (lásd: 2005. szeptember 13-i Recalde Langarica kontra Bizottság ítélet, T-283/03, EU:T:2005:315, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 253 Végül amennyiben egy megsemmisítést kimondó ítélet végrehajtása különleges nehézségekkel jár, az érintett intézmény bármely olyan határozatot meghozhat, amely méltányosan orvosolhatja a megsemmisített határozatból következően az érintett személy által elszenvedett hátrányokat, és ebben az összefüggésben párbeszédet kezdeményezhet velük, hogy megpróbáljon olyan megállapodásra jutni, amely alapján méltányosan orvosolják a jogellenesség miatt őt ért hátrányokat (lásd: 2008. június 24-i Andres és társai kontra EKB ítélet, F-15/05, EU:F:2008:81, 132. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 254 A fentiek összességéből következik, hogy a Törvényszék nem képes kártérítést megítélni a felperes részére anélkül, hogy ismerné a Satcen által a jelen ítélet végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket (lásd ebben az értelemben: 2006. június 8-i Pérez-Díaz kontra Bizottság ítélet, T-156/03, EU:T:2006:153, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2016. február 5-i GV kontra EKSZ ítélet, F-137/14, EU:F:2016:14, 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

2) A nem vagyoni kárról és az okozati összefüggésről

- 255 A felperes azon nem vagyoni kár megtérítését kéri, amelyet a megtámadott határozatok elfogadása folytán szenvedett el, amelyek pszichés zavarokat okoztak, és megsértették szakmai tisztességét, jóhírnevét, előmeneteli kilátásait, valamint munkaképességét.
- 256 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a jogellenes jogi aktus megsemmisítése önmagában megfelelő és főszabályként elégséges jóvátételét jelenti minden olyan nem vagyoni kárnak, amelyet ezen aktus okozhatott, kivéve ha a felperes bizonyítja, hogy őt a megsemmisítést megalapozó jogsértéstől független és a megsemmisítéssel teljes mértékben helyre nem hozható nem vagyoni kár érte (lásd: 2017. július 19-i DD kontra FRA ítélet, T-742/15 P, nem tették közzé, EU:T:2017:528, 72. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 257 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a felfüggesztést elrendelő határozat és a hivatalvesztést kimondó határozat hatályon kívül helyezése nem orvosolja a felperes által elszenvedett és az említett határozatokban szereplő jogsértések által okozott kárt.
- 258 Elsőként ugyanis a felperes olyan igazgatási vizsgálat alanya volt, amelynek a kimenetele mind a felfüggesztést elrendelő határozatot, mind a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozatot indokolta, mely utóbbi a hivatalvesztést kimondó határozat elfogadásához vezetett. Márpedig egyfelől az igazgatási vizsgálatról készített jelentés a felperes magatartását rendkívül általános módon kérdőjelezte meg. Másfelől a felperes részére túlzottan korlátozott határidőt biztosítottak az említett jelentésre vonatkozó észrevételeinek megtételére, és az említett vizsgálat középpontjában álló dokumentumokat több hónappal a fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozatot követően tették számára hozzáférhetővé. Ily módon a felperes valószínűleg a terhére rótt pontos tényállást érintő bizonytalansághoz kapcsolódó pszichés zavaroktól szenvedett, e tényállás súlyosságától függetlenül, amelyet kifejezetten lelki zaklatásnak minősítettek.

- 259 Másodszor a Satcen azzal, hogy a Satcen többi alkalmazottja körében a felperest névvel megnevező és őt az adott esetben lelki zaklatásnak minősíthető magatartáskategóriákkal összefüggésbe hozó, „lelki zaklatásról szóló kérdőívet” terjesztett, jóllehet őt az igazgatási vizsgálatot követően és az igazgatónak a felfüggesztését elrendelő határozatát megelőzően nem hallgatták meg, különösen súlyosan megsértette a felperes tisztességét és szakmai jóhírnevét.
- 260 Ezzel szemben a felperesnek a vele szembeni lelki zaklatás helyzetéből eredő kár megtérítése iránti kérelmeit el kell utasítani. E kérelemmel ugyanis a felperes olyan eredményt kíván elérni, amely azonos azzal, amelyet a vele szembeni lelki zaklatás helyzete miatt előterjesztett, segítségnyújtás iránti kérelmét elutasító azon hallgatólagos határozat hatályon kívül helyezése iránti kérelmeknek való helyt adással ért volna el, amelyeket a Törvényszék elfogadhatatlanként elutasított (lásd a fenti 138. pontot). E vonatkozásban állandó ítélkezési gyakorlat, hogy a kártérítési kérelmet el kell utasítani, amennyiben az szoros összefüggésben áll olyan megsemmisítés iránti kérelemmel, amelyet szintén elutasítottak (lásd: 2010. szeptember 9-i Carpent Languages kontra Bizottság ítélet, T-582/08, nem tették közzé, EU:T:2010:379, 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 261 A fentiekből az következik, hogy a felperes nem vagyoni kárt szenvedett a neki felrótt cselekmények tekintetében fennálló bizonytalanságból és a tisztességét, valamint szakmai jóhírnevét ért sérelemből eredően. *Ex æquo et bono* úgy kell határozni, hogy 10 000 euró a fenti kár megfelelő jóvátételének minősül, és ezért a Satcent kötelezni kell ezen összeg felperes részére történő megfizetésére.

A költségekről

- 262 Az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.
- 263 A fenti indokokból következik, hogy a Satcen lényegében peresztes lett, és ezért a felperes kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.
- 264 Ezzel szemben el kell utasítani a felperes arra irányuló kérelmét, hogy a Satcen költségek viselésére való kötelezése kapcsán késedelmi kamatok fizetésére vonatkozó kötelezettséget is előírjanak. Az ilyen kérelem ugyanis idő előtti, és arról adott esetben csak a költségek megállapítására irányuló eljárás keretében lehet határozni.
- 265 Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése értelmében az eljárásba beavatkozó tagállamok és intézmények maguk viselik saját költségeiket. Következésképpen beavatkozó intézményként a Tanács maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (kibővített kilencedik tanács),

a következőképpen határozott:

- 1) A Törvényszék az Európai Unió Múholdközpontja (Satcen) fellebbezési tanácsának 2015. január 26-i határozatát megsemmisíti.
- 2) A Törvényszék a Satcen igazgatójának KF felfüggesztését elrendelő 2013. július 5-i határozatát megsemmisíti.
- 3) A Törvényszék a Satcen igazgatójának KF hivatalvesztését kimondó 2014. február 28-i határozatát megsemmisíti.

- 4) A Törvényszék a Satcent arra kötelezi, hogy fizessen KF részére 10 000 eurót az általa elszenvedett nem vagyoni kár megtérítéseként.
- 5) A Törvényszék a keresetet az ezt meghaladó részében elutasítja.
- 6) A Törvényszék a Satcent kötelezi a saját költségeinek viselésén felül a KF-nél felmerült költségek viselésére.
- 7) Az Európai Unió Tanácsa maga viseli saját költségeit.

Gervasoni

Madise

da Silva Passos

Kowalik-Bańczyk

Mac Eochaidh

Kihirdetve Luxembourgban, a 2018. október 25-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

I. A jogvita előzményei	2
A. Az Európai Unió Múholdközpontjáról	2
B. A jogvita alapját képező tényállás és a megtámadott határozatok	4
II. Az eljárás és a felek kérelmei	7
III. A jogkérdésről	8
A. A Törvényszék hatásköréről	9
B. Az elfogadhatóságról	16
1. A felperes és a Satcen közötti munkaviszonyra alapított elfogadhatatlansági kifogásról	16
2. A jelen jogvita szerződéses jellegére alapított elfogadhatatlansági kifogásról	17
3. A segítségnyújtás iránti kérelmet elutasító határozat megsemmisítése iránti kérelmekkel szemben a Satcen által felhozott elfogadhatatlansági kifogásról	18
4. A fegyelmi eljárás megindítását elrendelő határozat megsemmisítése iránti kérelemmel szemben a Satcen által felhozott elfogadhatatlansági kifogásról	19
5. A fegyelmi tanács előtti eljárás ellenében hivatkozott érvekkel szemben a Satcen által felhozott elfogadhatatlansági kifogásról	20
C. Az ügy érdeméről	20
1. A megsemmisítés iránti kérelmekről	20
a) A fellebbezési tanács határozatának jogszerűségéről	20
b) A hivatalvesztést kimondó határozat jogszerűségéről	23
1) Az igazgatási vizsgálat szabályszerűségéről	23
i) A vizsgáló kiválasztásáról	24
ii) A felperesre vonatkozó feleletválasztós kérdőívnek az igazgatási vizsgálat keretében történő használatáról	26
iii) A felperesnek az igazgatási vizsgálatban való részvételének hiányáról	30
iv) A felperesnek az igazgatási vizsgálat ügyirataihoz való, kellő időben történő hozzáféréseiről	31
2) Az igazgatási vizsgálat szabálytalanságának következményeiről	32
c) A felfüggesztést elrendelő határozat jogszerűségéről	33
2. A kártérítés iránti kérelmekről	35

a) A Satcennek felrótt magatartás jogellenességéről	35
b) A kárról és az okozati összefüggésről	36
1) Az anyagi kárról és az okozati összefüggésről	36
2) A nem vagyoni kárról és az okozati összefüggésről	37
A költségekről	38